

LETO XIV
ŠTEVILKA 69
22. april 2008

LIPNICA

Glasilo Občine Moravske Toplice

FOTO: Ludvik SOČIČ

UVODNIK

Ure smo premaknili, narava je oživila, kmetje pripravljajo polja, sadijo, škropijo, če so dovolj prihranili. Na (povrh vsega obdavčene) kmetijske spodbude se ne morejo zanašati ...

Uvodne strani Lipnice so zaradi bližine madžarskega narodnega praznika posvečene problematiki narodnosti. Poročamo z dveh sej občinskega sveta, o praznovanju dneva žena in materinskem dnevu, stran posvečamo Termam 3000, ki so dobile novo vodstvo, saj je bil razrešen dolgoletni direktor Dušan Bencik, pišemo o cenah živine in nekaterih akcijah vinogradnikov ter predstavljamo najuspešnejše sportnike v občini za leto 2007 (zdaj že nekoliko odmaknjeno).

V začetku maja bodo delavci podjetja Saubermacher&Komunala v naši občini pobrali kosovne in nevarne odpadke; razpored odvoza objavljamo na 21. strani.

Organizatorji natečaj Fotografija meseca ne morejo biti navdušeni nad odzivom fotografov; vabimo, da odberete svoje posrečene posnetke in jih pošljete na natečaj. Informacije o načinu sodelovanja najdete na spletni strani občine.

Ludvik Sočič, urednik

SKRB ZA OKOLJE – EKOLOŠKI OTOKI

V pomladnih dneh čistimo na akcijah, pooblaščenno podjetje odvažajo odpadke. Pomembno vzgojno vlogo imajo tudi »ekološki otoki«, ki pa v obliki, kakor smo februarja zabeležili v Norsincih, ne opravljajo te vloge. Zabojniki so bili medtem preseljeni na drugo lokacijo.

FOTO: Ludvik SOČIČ

FOTO: ELIJA PIVAR

PROSENJAKOVCI – Prizorišče letošnje osrednje proslave ob 15. marcu, madžarskem narodnem prazniku, je bila kulturna dvorana v Prosenjakovcih. Številne goste je pozdravil Tibor Vörös.

MARTJANCI – Turistično društvo Martin je v sodelovanju s številnimi društvi, posamezniki in malčki martjanskega vrtca pripravilo veličastno velikonočno razstavo.

MARTJANCI – V organizaciji Društva modelarjev Pomurja se je 95 modelarjev iz osmih držav pomerilo za svetovni pokal. Organizator je prireditev dobro izkoristil za promocijo.

ANDREJCI – Najuspešnejši športniki iz občine v letu 2007 so prejeli zaslužena priznanja. Dobitnike predstavljamo na 18. strani.

SELO – Župan in ugledni gostje z ministrom Janezom Podobnikom so simbolno zajeli vodo iz revitalizirane mlake na Makoterjevem bregu. Urejena je tudi vodna učna pot; za mlako in pot skrbijo učenci in učitelji OŠ Fokovci.

MORAVSKE TOPLICE – Letos mineva deset let od ureditve prvih polj za igranje golfa v našem okolju. Zdaj igrišče z 18 luknjami privablja številne ljubitelje od blizu in daleč.

TEŠANOVCI – »Sedež« doživljajsko-turističnega centra Oaza zdravja je dobil tudi gradbene temelje.

SREDSTVA ZA OBNOVO JAVNIH OBJEKTOV

V proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2008 smo po dolgem času uspeli zagotoviti del sredstev za potrebe posameznih naselij, in to namenskih sredstev, ki niso neposredno povezana s projekti širšega značaja, kot so vodovod, kanalizacija ipd. in zaradi tega nudijo možnost, da skupaj z vaškimi odbori oziroma krajevnimi skupnostmi pripravimo predlog obnove javnih objektov v posameznih naseljih in sanacijo oziroma vzdrževanje vsebin, ki smo jih doslej zaradi pomanjkanja sredstev odlagali v prihodnost. Preden se lotimo načrta porabe teh sredstev, je nujno, da pride do dveh pomembnih rešitev. Prva je gotovo pokritje vseh obveznosti vaških in krajevnih skupnosti do proračuna občine, za kar bo potrebno v letošnjem letu ponekod porabiti kar celoten znesek sredstev, namenjen za obnovo javnih objektov v posameznem naselju, predvsem tam, kjer so dolgovi krajevnih oz. vaških skupnosti iz preteklosti veliki, ker so vodstva brez kontrole naročala izvedbo različnih del, za kar v svojih planih niso imeli zagotovljenih sredstev. In drugič, potrebno bo izterjati vse terjatve krajevnih oziroma vaških skupnosti od fizičnih oseb oz. gospodinjstev v teh naseljih, da ne bi prihajalo do situacije, ko nekateri, ki se zavedajo potreb sofinanciranja izgradnje posameznih skupnih objektov v naselju za to namenjujejo pomemben del lastnih prihrankov, drugi pa se iz tega smeji ali jih celo zasmehujejo, saj so prepričani, da jih nihče ne more izterjati.

Župan Franc Cipot

Med javne objekte v posameznih naseljih v prvi vrsti seveda spadajo vaško-gasilski oziroma kulturni domovi, za katere velja, da so vsi po vrsti v relativno slabem stanju, ne glede na to, da se je vsako leto vsaj v enem ali dveh naseljih v občini dalo kar precej sredstev za njihovo obnovo oziroma vzdrževanje. Preprosto gre pri tem za to, da ti objekti niso v redni uporabi oziroma nimajo pravega gospodarja, ki bi takoj zaznal potrebo po majhnih popravilih, kot so preprečitev zamakanja strehe, puščanja oken oziroma zamrznitve vodovodne inštalacije; vse to po določenem času povzroči, da je potrebno v objekt vložiti velikanska sredstva, ker nismo pravočasno reagirali in je sčasoma nastala bistveno večja škoda, kot bi bilo potrebno. Ob vsem tem je potrebno zapisati, da so bili ti objekti grajeni s prostovoljnim delom, z majhnimi sredstvi in z relativno slabim materialom, zato je sanacija še toliko zahtevnejša in dražja. Pomemben del programa pri prenovi teh objektov pa mora biti njihova funkcionalna namembnost, saj objekt sam po sebi predstavlja strošek, če zanj ni možno najti ustreznih uporabnikov, ki bi bili sposobni z lastnimi sredstvi zagotavljati njegovo tekoče vzdrževanje oziroma plačevati najemnino, s katero bi se zagotavljalo vzdrževanje. Seveda je pri tem pomembno, kje se objekt nahaja. V naseljih z večjim številom prebivalcev je v takšnem objektu možno pridobiti uporabnika, saj je verjetnost, da bo njegova dejavnost (običajno gostinska ali druga obrtna dejavnost) tudi dejansko ekonomsko upravičena. Večji problem so objekti v majhnih zaselkih oziroma naseljih, kjer je, prvič, premalo ljudi, ki bi uporabljali gostilno ali trgovino, in drugič, je oddaljenost teh objektov od večjih krajev tako velika, da na obisk ljudi od drugod ni možno z gotovostjo računati. Ti objekti so tudi v najslabšem stanju in bodo prioriteto obravnavani pri delitvi sredstev, ki so v letošnjem letu namenjena za vzdrževanje javnih objektov v posameznih naseljih.

Ob vaško-gasilskih in kulturnih domovih so v posameznih naseljih tudi drugi objekti javnega značaja, ki bi morali biti povezani s kako namenskostjo in jih je potrebno v prihodnje v to smer nadgraditi ali dograditi. Gre predvsem za naslednje objekte:

- v Noršincih bi bilo možno stari vaški dom preurediti v Dom Janoša Kardoša s stalno razstavo del tega priznanega prekmurskega pisca, ki je bil rojen v Noršincih, tu pa bi bilo tudi izhodišče Kardošove poti in sedež kulturno-turističnega društva, ki bi naj te kulturno-turistične vsebine pomagalo predstaviti in tržiti.
- Za staro šolo v Ivancih potekajo pogovori o odkupu objekta od župnije Bogojina z namenom, da se v njej uredi kulturna dvorana za potrebe naselja Ivanci in tako imenovani zelenjadarski in športno-rekreativni center, v okviru katerega bi bilo možno

organizirati vsaj dve pomembni turistični prireditvi širšega pomena v letu.

- Nadalje je tu prenova oziroma dograditev podružnične osnovne šole v Tešanovcih z možnostjo, da jo usposobimo v center občolskih dejavnosti. Če takšnega cilja ne bi podprlo resorno ministrstvo, bi bilo smiselno objekt preurediti v dom starejših občanov s kapaciteto, primerno temu okolju.
- V ta vsebinski sklop sodi tudi kulturni dom v Prosenjakovcih, kjer je potrebno najti ustrezne najemnike za dejavnosti trgovine, gostinstva in storitveno-obrtnih vsebin, ki bi jih bilo možno ponuditi lokalnemu in širšemu območju, vključno z delom populacije iz Madžarske.
- Med objekte, ki zahtevajo sodelovanje in angaziranje občine v smislu iskanja rešitev, pa gotovo spada tudi razvpiti Art center, ki je sicer v tem trenutku zaradi različnih postopkov na sodišču v fazi mirovanja, bo pa predmet razprav in opredeljevanja do vsebin takoj po dokončanju teh sodnih procesov. Gotovo sodi v ta okvir tudi veliko drugih objektov, za katere pa v tem trenutku ni možno najti ustrezne namembnosti in bo potrebno skupaj s kraji poiskati rešitve in vsebine, ki bi ustrezale takšnim objektom.

Kot sem omenil že na začetku tega zapisa, so sredstva, ki naj bi se namenjala javnim objektom v posameznih naseljih, zagotovljena v proračunu in bodo predmet pogovorov tudi s predstavniki vaških odborov in krajevnih skupnosti, zato je možno tudi, da v posameznih naseljih pride do drugačnih namenov uporabe teh sredstev, kar je vezano na odločitve in prioritete krajanov, ki kot neposredni uporabniki javnih površin v svojem naselju velikokrat najbolje poznajo potrebe kraja.

Ob vsem navedenem pa je potrebno zapisati, da je zaradi varnosti v cestnem prometu kljub temu, da občina iz leta v leto namenja veliko sredstev za posodobitev cestne infrastrukture, smiselno del sredstev za javne objekte v posameznih naseljih nameniti tudi za ureditev prepotrebni pločnikov, predvsem na odsekih, ki so prometno najbolj nevarni. Tu pa so tudi stroški, povezani z vzdrževanjem javnih površin in javne razsvetljave, zbiranjem in odvozom kosovnih odpadkov, in drugi stroški, ki sodijo v okvir tako imenovanih javnih potreb na primarni lokalni ravni. Gotovo bo za vse, kar je potrebno sanirati in kar je bilo naštet, premalo sredstev, zato je potrebno razumeti, da so programi za obnovo javnih objektov v okviru strateškega razvojnega programa *Oaza zdravja* naravnani dolgoročno in da bodo tovrstna vlaganja postala stalnica delovanja lokalne skupnosti.

Franc Cipot, župan

MÁRCIUS 15-KE EMLÉKÉRE A MÚLTBÓL MERÍTHETÜNK ERŐT

»Vannak napok, amelyek sosem szállnak el...« – ez volt az idei márciusi központi nemzeti ünnep mottója Pártosfalván. A verssor emlékeztet, hogy vannak napok, amelyek olyan nyomokat hagytak és hagynak egy nemzetben, amelyek örökké megmaradnak, de az idő múltával az emlékek, a megünneplések rutinná válnak, nem a nép szabad alkotóerejét tükrözik. A március 16-án megtartott ünnepélyen, amelynek fő kivitelezője a helyi kétnyelvű iskola volt, új frányelveket, színes látványosságot hozott, a szokásostól más mederbe terelte a folyamatot és egyben bebizonyította, hogy Gorickón a fiatalokból és más alkotni vágyókból kialakult egy olyan réteg, amely akárhol megállhatja a helyét és nem kell a ilyen bensőséges ünnepeken, mint a nemzeti, mások produkcióit szemlélni, hanem gyönyörködhetnek, csodálkozhatnak saját gyermekeik táncaiban, szavalataiban, színjátszásában...

Színes és minőséges program jellemző az idei központi nemzeti ünnepre.

Vörös Tibor, a Moravske Toplice Község Magyar Nemzeti Önkormányzatának elnöke köszöntötte a március 15-ét ünneplő közönséget.

A pártosfalvi faluotthon kultúrterme kicsinek bizonyult, hiszen nem csak a magyar lakta falvak képviselői, hanem számos vendég is jelen volt, köztük Franc Cipot polgármester, Geza Džuban, Pozsonc Mária, Jože Horvat szlovén országgyűlési képviselő, Német Zsolt magyar országgyűlési képviselő, Szegedi László Endre, a ljubljani magyar nagykövetség tanácsosa, a puconci testvérközség képviselői, a szomszédos magyarországi önkormányzatok polgármesterei, a hodosi magyar nemzetiségi önkormányzat küldöttsége, a helyi művelődési egyesületek vezetői és a társadalmi-politikai élet számos más képviselője. Az egybegyűlteket mindkét nyelven Kovács Zsuzsanna köszöntötte és vezette a műsort. Az ünnepi szónok Vörös Tibor, a Moravske Toplice Község Magyar Nemzeti Önkormányzatának elnöke volt, s bár tőle az előző években élesebb beszédet szoktunk meg, most kevesebb bíráló szót mondott, de nem azért, mert tán nem lennének nehézségek

a határ tövében, hanem némi halvány reménynek lehetünk tanúi a község vegyesen lakott falvaiban. A fejetlen vidék mezőgazdasága, infrastruktúrája, ipara szinte holtpontonra süllyed, az itteni ember görcsös harcot vív a megélhetésért, de mint az évszázadok során annyiszor, most sem adja fel. A történelem számos nehéz megpróbáltatásából szívja erejét – mondta az ünnepi szónok és kihangsúlyozta, hogy nagy feladatok várnak a községi és a falusi vezetőkre, hiszen ma az állam mostohán bánik a hátrányos helyzetben lévő településekkel, főleg pedig az agrárvidekkel. Azonban a gorickói ember életkedve, akartereje megrendíthetetlen, s bár kis lépésekkel, de halad tovább, főleg a kultúra, a hagyományápolás terén lehetünk tanúi a fellendülésnek.

Az ünnepi műsorban szereplők minden téren bizonyítottak, hiszen ilyen színvonalas és saját kivitelezésű programot még nem láttunk a központi gorickói ünnepségeken. A pártosfalvi női kórus alkalmi dalokkal szerepelt, akárcsak ifj. Dóra Géza Szentlászlóról, akit édesapja harmonika kíséretében katonadalokból álló csokorral lépett a színpadra. Szintén az ő vezetésével helybeli táncokat mutatott be az itteni magyar falvak egyetlen tánccsoportja, amelybe sikerült fiatal táncosokat verbuválni. Egy bőgő és egy harmonika kíséretében a fiatalok a református környezetben egykor ismert, de mára, sajnos feledésben menő azon táncokat mutatták be amelyek nélkül nem múlhatott el lakodalom, falusi bál.

A helyi KÁI kétnyelvű általános iskola szavalói és színjátszó csoportja kiválóan bizonyítottak. Először dramatizált formában adták elő a Nemzeti dalt, majd Anderssen: A gyufaárus kislány c. mese koszerű dramaturgiai változatával kápráztatták el az ünneplő közönséget és felépésük az est fénypontját jelentette. Egyben pedig bizonyíték arra, hogy az élet minden terén szükség van a változásokra, de ez történjen úgy, hogy az ünnep lényege, küldetése és üzenete sosem csorbuljon, a kifejezési forma tartson lépést az új idők követelményeivel. Így a hagyomány fénye sosem kopik meg: emlékeztet, de egybe a jövőbe is mutat, akárcsak március 15-ke.

A szentlászlói táncosok ifj. Dóra Géza vezetésével léptek a színpadra.

A márciusi hagyományhoz hően a gorickóiak és vendégeik az utolsó helyig megtöltötték a pártosfalvi faluotthon dísztermét.

CARPE DIEM – KÉT ÖSSZEKÖTÖTT VÖLGY

PÁRTOSFALVA ÚJRA A KULTÚRÁJÁBAN ÉL A FALU

A 2006-ban kezdődő Carpe diem szlovén-magyar közös projekt az idén februárban meneteléssel ért véget Pártosfalván, az elmúlt egy és fél évben pedig több fázis során átadták a rábavidéki Kétvölgy-Orfaluban a faluotthont, a réti orchideáról elvezett tanösvényt, a Moravske Toplice községből az idegenforgalmi megbízottak vendégségben voltak a magyarországi szlovéneknél, majd hét hónappal ezelőtt, egy februári ködös napon a pártosfalvi Matzenau egykori kúria romjaihoz vezető tanösvényen ismerhették meg a menetelők az itteni növényvilágot, köztük néhány ekszotikus fajfaját, amelyet az utolsó tulajdonos telepített. A közös kezdeményezés, mint a címe is mutatja, a két völgy összekötését, a közös kerékpárút kijelölését, használatát, a kulturális és idegenforgalmi célok megvalósítását szorgalmazza.

A február 14-én megtartott bemutatón, amelyen részt vettek Martina Virk Kranjec, a M. Toplice község önkormányzatának igazgatója, Dončec András Kétvölgy polgármestere, Vörös Tibor, a M. Toplice község magyar nemzeti önkormányzatának elnöke, a rábavidéki szlovének képviselője, mindkét fél beszámolt az erdemenyekről. A történelmi szempontokat, főleg a Matzenau örökséget mag. Franc Kuzmič, a Muraszombati Területi Múzeum főmunkatársa, a tanösvény megjelölésével kapcsolatos teendőket Štefan Kovač erdészeti mérnök, a Szlovén Erdészeti Intézet főmunkatársa ecsetelték.

»A Carpe diem – Kerékpárral két völgyön át« szlovén-magyar közös projekt februárban Pártosfalván a Matzenau tanösvény megnyitásával ért véget. A képen az iskolások egy csoportja az erdei ösvényen menetel a kúria irányába.

Martina Virk Kranjec elmondása szerint az elsődleges célkitűzés a Moravske Toplice község idegenforgalmi kínálatának kiszélesítése volt egészen Rábavidékig, azon belül pedig a legkisebb Kétvölgy-Orfalu/Verica-Andovci szlovénlakta településig. A projekt összértéke meghaladta a 300.000 EUR-öt, ebből a szlovén félre eső összeg 193.000 EUR-öt tett ki, amit elsősorban a pártosfalvi kúria körüli, »Matzenau kastély« nevet viselő erdei tanösvény kijelölésére, az udvara, a sétautak rendezésére, a jelző- és információs táblák felállítására, a növényzet megjelölésére fordítottak.

Franc Kuzmič, aki a »pártosfalvi grófnak« is nevezett tulajdonos életének nehezen felderíthető adatai kutatta, rámutatott a kúria és a körülötte lévő park szomorú sorsára. A jeles klasszicista épület, amely a 19. század során számos gazdát cserélt, az elmúlt fél évszázad során teljesen tönkrement, az utolsó örökösök csak tíz évvel ezelőtt kapták vissza, az 1945 után államosított pompás épületet, amelynek ma már csak homlokzata áll, s szinte lehetetlen rekonstruálni, legfeljebb csak az újrapiítése jöhetne számításba. Hasonló sors érte a parkot is, ahol a felújítások ellenére csak saját fe-

A pártosfalvi »Ady Endre« Művelődési Egyesület sikeres és tartalmas évet tudhat maga mögött, hiszen a sikerült megvalósítani a terveiket és megállapíthatjuk, hogy az itteniek nagy része újra a kultúráért él. A februárban megtartott évi közgyűlésen örömmel könyvelték el, hogy számos új rendezvény színhelye volt a falu, többek között megszervezték a kivándoroltak találkozóját, a himzőszelekkör elkezdte működését, a női kórus hazai és külföldi felépéseken öregítette a falu hírnevét, az év végén megjelentették az immár hagyományos Prosenjakovski list-Pártosfalvi lapot. Az egyesület keretében működő bortermelelő szekció pedig kelepelőt állított, borászati versenyt tartott és még sorolhatnánk.

Denis Malačič, az egyesület elnöke elmondása szerint az idei évben sem ülnek tétlenül, hiszen folytatják a hagyományos akciókat, s így megrendezésre kerül a kivándoroltak 2. találkozója, a nőnap ünnepély, a borászok rendezvénye, a himzőszelekkör kiállítás. Az idén februárban Pártosfalva volt a színhelye a Moravske Toplice Község központi szlovén kultúrnapjának, valamint márciusban a központi magyar nemzeti ünnepnek. Továbbá a tervek között szerep a női kórus CD-jének kiadása, újabb öltözékek vásárlása, amire részben a községi magyar önkormányzat biztosít anyagi támogatást. Felbuzdulva a általános iskolások színpadi siekereitől, az egyesület egy színjátszócsoporthoz megalapítását tervezi és a fiatalok számára megrendeznék az »Adio nyár« c. zenés találkozót.

A közgyűlésen érdekes tervek is születtek, mint például az éjeli menetelés teli hold idején, amikor hold- és fáklyafényben járnak be a falu környékét. Bár a közelben több tanösvény is létezik, úgy vélik, hasznos volna kijelölni egy vízi ösvényt és az idősebb polgárok, természetismerők segítségével feltárni az itteni érdekességeket.

Már hosszabb ideje tervezik az egyesület nevének megváltoztatását és még keresik a megfelelő javaslatokat, ami bizonyos adminisztrációs folyamatokat von maga után. Az egyesület anyagi helyzetét illetően elhangzott, hogy a 2007. esztendő t sikeressé zárták és az idén is számíthatnak a községi magyar önkormányzat anyagi támogatására.

Na občnem zboru KUD Ady Endre Prosenjakovci so ugotavljali, da je za njimi uspešno leto, vendar se je treba osredotočiti na nove naloge. Po besedah Denisa Malačiča, predsednika društva, bo znova polno kulturnih dogodkov, med njimi proslava ob 15. marcu, madžarskem narodnem prazniku, znova bodo drugič gostili izseljene Prosenjakovčare. Pripravljajo še novo prireditev za mlade Adijo počitnice. Ženski pevski zbor načrtuje izdajo zgoščenke. Porodila se je ideja o pohodu, vendar malce drugačnem, prosenjakovski bi bil 'Pohod ob polni luni', tako bi lahko pohodniki spoznali te kraje ob svetlobi bakel in lune. Dotaknili so se Vodne učne poti, ki jo želijo oživiti s pomočjo starejših domačinov.

lőségre lehet sétálni a romos épület miatt. Az épület és a park jellegzeteségeiről egy információs tábla szól, ezenkívül pedig még tíz különleges fát jelöltek meg táblával. A kerékpárút mentén kilenc pihenőhely és tábla van. Az érdeklődőknek az idegenforgalmi központokban a két völgyet összekötő útról térképpel szolgálhatnak, amit szintén az INTERREG IIIA Európai Unió forrásokból pénzelték. És mint a bemutatón elhangzott, ahol további együttműködési szándékot írtak alá, a Carpe diem csak kezdetnek számít, hiszen már újabb közös projektet terveznek.

Kommentár

A REFORMÁCIÓ ÉVÉBEN

Az idei év Szlovéniában Primož Trubar és a reformáció éve. Melő megemlékezés a nagy reformátorra és egyben alkalom a hátramenti vegyesen lakott vidéken, ahol közel ötszáz éven át fennmaradtak a protestánsok, hogy leltárba vegyék szellemi, vallási örökségüket is. Kevesen tudják, hogy a reformáció egyik ágának, a kálvinizmusnak követői az országban csak a dombvidéki magyar falvakban élnek még, s itt nagyon ritka tárgyi hagyományokkal rendelkeznek. A fából készült, söükfáknak is nevezett fejfák már csak a szentlászlói, csekefai, kisalusi, szerdahelyi és a domaföldi temetőekben állnak a református sírokon. A népi építészet ezen gyöngyszemeit az elmúlt fél évszázad során felszámolták, helyettük márvány síremlékeket állítottak. Szinte istenkáromló esetnek számítanak a nagy temetőtisztogatások, amikor a múltból származó becses fejfákat eltávolítják még ott is, ahol a temetőkertek már felére üresek. Kár, mert az itteni szokás parancsa szerint amíg valaki él a leszármozottak közül, s legyen az ötödik-hatodik ági rokon, ősei sírját gondozza. Ez a közösségformáló kapocs még az ellenreformáció idejéből ered, amikor az üldöztetésnek élők és holtak ellenálltak.

És miért vetem mindezt papírra? Mert a Moravske Toplice községben is országos példára szabályrendeletet fogadnak el a temetőkről és a temetkezési rendről. Helyénvaló, hogy egységes rendet akarnak bevezetni a Temgermelléktől Muravidékig, de kérdés, hogy vallásában, életformájában, szokásaiban, hagyományaiiban eltérő csekefai, jánosfai vagy szerdahelyi polgárt pontosan úgy kell-e eltemetni, mint például egy muraszombati lakost a szűk városi temetőben. A halál minden civilizációban, s ezeken belül minden társadalmi rétegben más-más szokásokat, gyászolási módot teremtett vallástól, történelmi és földrajzi adottságoktól, kultúrától, népcsoporttól, nemzeti hovatartozástól függően. A temetési szertartást és részben a temetők helyzetét az egyházi kánonok már kezdetektől meghatározták, s csak Mária Terézia vezetett be szigorú hatalmi, világi előírásokat, amelyek lényegében az egészségügyet szolgálták, de minden településen belül engedélyezte a szabad formákat, így a birodalma területén a temetők, szokások széles skálája alakulhatott ki, s él a mai napig. A mai előírások pedig elsősorban a temetők látszatára és pénzlésre vonatkoznak, ahol mindenkinek meg kell vásárolni a sírhelyet és bizonyos időközönként a szerződést felújítani, másképp a sírt elkapálják. Régen még a gonosztevőknek is biztosítottak helyet, mert a keresztény etika szerint minden embernek joga van méltóan megjelölt sírban pihenni. Kérdem, mert ma valaki szegény, annak és hozzátartozójának tíz év múlva már nem is lesz helye a temetőben? A földi összetartozásnak jele megvolt a temetőben is: a családtagokat egymás mellé temették és a sírkertek a falvak kicsinyített mását képezték.

A különböző szabályrendeletek kapcsán felvetődik a gondolat, hogy talán nem is számít ki milyen ember volt életében, mennyit áldozott az embertársaiért, hanem mennyit és meddig tudnak fizetni az utódok...

A differenciálódás lassacskán oda vezet-e majd, hogy kialakítjuk a szegények és a gazdagok temetőrészeit? Már nem csak az életében, hanem halálában is megkülönböztetés éri a falusi embereket, mert a községek a temetőktől is hasznot várnak? Tény, hogy a karbantartásnál szükség van bizonyos eszközökre, de ezt más forrásokból is lehet biztosítani.

A Moravske Toplice községben most van elfogadás előtt a szabályrendelet a temetőkről és érdemes volna meggondolni, hogy a követelések mindenben vonatkozhatnak a nemzetiségi falvakra is, ahol a temetők identitást, örökséget, hagyományt, életformást képeznek. Tény, hogy az egészségügyi szabályok, bizonyos rend betartandó, de minden eddigi hagyomány megszakítása, a sírokat felszámolása az identitás rombolásához, rákényszerít

globalizációhoz vezet, annál inkább is, mert akár falvaink, a temetőink is egyre üresednek, s sajnos, temetkezési hely akad bőven. És mivel a kis protestáns falvainkban mindez éppen az idén történik, amikor a szlovén reformáció atyára, Primož Trubarra emlékeznek a nemzet, kétszer is meggondolandó a szabályrendelet kiterjesztése minden falura

TÜZOLTÓSÁG

A Moravske Toplice Község nemzetiségileg vegyesen lakott vidékén Csekefán, Szentlászlón, Pártosfalván, Szerdahelyen már szinte minden tűzoltóegylet megünnepelte fennállásának századik évfordulóját. Hosszú évtizedek során nem csak a tűzvédelmet biztosították, hanem felvállalták a falu társadalmi életének irányítását is, mert voltak időszakok, amikor az egyetlen egyesületi formát képezték. Az év elején megtartott évi közgyűlések során elhangzott, hogy az egyesületek tagsága jól felkészült, a felszerelésük megfelelő, hiszen a helyi igényeknek megfelelő tűzoltóautókkal, fecskendőkkel, korszerű szertárakkal rendelkeznek. Az egyletek bemutatására a Lipnicában az év folyamán kerül sor.

KEDVES KURUC PÉTÖR SÖGOR!

Má majnem rámgýün a zistenatta, me nem tudom mi a törtínt magokke goricskui Kuruc Sógor, meg Lendvaji Sógor, hogy a zútúbbi údübe nem irogatnak egymásnak. Kérdöztém má több hellön, de senki se tuggya, hogy baj van-e, vagy akkorán kübékütek, hogy mast mindön nap telefyonon aggyák egymásnak a jelentíst, vasárnaponkínt meg ecce Goricskún, ecce meg Lendván találkoztatnak, ahun sunka, meg lendvaji bor mellett megbeszílík a magyarok ügyít. Hát tuggyák, nagyon nagy gondba estem, me akákive beszílök, aszt monggya, hogy nem látta magokat, én meg arra gondutam, hogy mi történthetött a sógoromakke, me mind nálunk illík, mindönki mindönkinek nyénnye vagy bátyo, ha meg az se, akko lealább sógora. Nincs még gombászúszezony, nem járok arra fele, így nem nagyon tudom, hogy mi történík Goricskún, mast csag annyí jut el mihozzánk, amit néhanaptyán a televízüjúba látok, de az se nagyon sok. Néztém, hogy Pártosfaluba vót központi ünnepeíl, nagyon sok politukus út a zesú sorba, de a föléptükbü nem sokat láttam. Kuruc Sógor, írhatna valamínt, hogy én meg a zuram is, akinek Szenlászlún van rokkonnya, informálúdüzva lögyünk, hogy mi történík mast tavassze, amiko maj a zözek meg a vaddísznúk kezdönek megínt kártikonykonnyi, meg kezd kübünyí a gomba. Nem vót szép, hogy egyik se kúdütt a másíknak, meg a többi rokonyságnak húsféti üdvözlúlapot, legalább abbu tunná, hogy nem hóatak mög. Én a Lendvaji Sógorre néha találkozik a koraji misén, amiko a felesége ráparancsul, hogy mennyön gyönnyi, de másíkfb nem nagyon látom, me mindíg a högyön kójtorog, vagy este magyargyúlisbe megy, én meg má akkor fekszők, a hegyre meg csag nyáron, szenháromsági búcsúko mönök. Meg nem is nagyon akar beszíní amitú fontos embör. Remélöm Pétör Sógor, maga nem annyira kevel és megírgya, ha kübékütek-e, meg aszt is, hogy mi újság van Szenlászlún, ahun valami erús atomos villanyt építöttek, meg megmelegítik a falu vízít. Ha sok melegvíz lesz, akko a zembörre megvösszők a Zernú pusztá házát, hogy a hidegbe ott melegödhétünk, meg ejárunk áti Magyarba. Ha nem akar írny a Lendvaji Sógornak, akko írgyon neköm. Nagyon üdvözlöm a családöt, a rokkonyságot meg a zísmérüsöket. A zátreszt úgy is tuggya.

Csókuilla mindanyijokat Szeretü ányo Tikász Naca

BOGOJINA (1208–2008)

(Skica za portret – nadaljevanje)

Kraj Bogojina je bil prvič omenjen v listini *Szentpétery, Regesta regum stirpis Arpadianae, I, 75, n. 237* leta 1208, ko je na Ogrskem vladal Andrej II. Zapis imena nekateri strokovnjaki berejo kot Bogma, dr. France Bezljaj pa ga je bral kot Bogina, torej je imel prvo sestavino črke m za črko i, drugi dve pa za črko n. Bogojina potemtakem letos praznuje 800-letnico svoje prve pisne omembe.

Seveda je bil kraj naseljen že veliko prej, preden je prvič zapisano njegovo ime, morda celo že v času pozne bronaste dobe (1400 do 750 pr. Kr.), o čemer nam priča najdeno bronasto bodalo v njegovi okolici, ali kasneje, v času železne dobe (750 do 400 pred Kristusom), priča je najdba bronaste nazlebljene zapestnice, prav gotovo pa je bilo to področje poseljeno v rimski dobi. Antične gomile v okolici Bogojine in v gozdu nad njo, od katerih je ena še zelo dobro ohranjena (v delu gozda z imenom Falúba), so namreč najboljši dokaz, da je tu živelo avtohtono prebivalstvo. Te gomile so namreč grobišča takratnih tukajšnjih prebivalcev, sodijo pa v čas od 1. do 3. stoletja po Kristusu.

Bogojinska cehovska pravila iz leta 1779: prva stran, cesarski pečat in štampljka cehov.

Župnijo in cerkev je Bogojina dobila najbrž v 14. stoletju. O verskem življenju v župniji so ohranjeni starejši vizitacijski zapiski iz let 1669, 1688, 1690, 1692 in 1693. Kot zanimivost naj omenimo, da se leta 1768 v bogojinski župniji omenja tudi podružnična kapela sv. Martina na Kobilju. Cerkevna stavba v Bogojini je bila po vizitacijskem zapisniku iz leta 1688 v slabem stanju, prava »puščava«, predvsem kar se tiče njene notranje opreme, patronat nad župnijo pa je v tem času imel grof Pavel Eszterházy. Cerkev je bila tipična stavba za 14. stoletje, sezidana v prevladujočem gotskem slogu, kasneje večkrat popravljena in dozidana, posvečena pa je bila Sv. Trojici. Po kakih petih stoletjih in pol, v letih 1925–1927, jo je arhitekt Jože Plečnik skoraj v celoti ohranil, na treh mestih predrl njeno severno steno, strop uporabil za kor novi cerkvi, ki jo je postavil severno od stare. Danes je to župnijska cerkev Gospodovega vnebohoda, sakralno-umetniški spomenik, znan po svoji izredni lepoti, skladnosti starega z novim, domačnosti, veliko simbolike in enkratnem

mestu v vznožju hriba Vršiča, kjer stoji in od koder vabi vase vernike in turiste. Sicer pa kraj sam leži na mestu, kjer se končuje prekmurska ledenodobna terasa in stekajo trije svetovi levega brega reke Mure: Ravénsko, Dólinško in Goricko.

Najdlje, več kot tristo let, je bil kraj v lasti dolnjelendavske posestniške rodbine Banfi (od 1339 do 1644). V drugi polovici 17. stoletja, po izumrtju te rodbine, je leta 1688 dobil trške pravice. Poleg poljedelstva so se njegovi prebivalci začeli več ukvarjati tudi z obrtjo, tako da Bogojina v 18. stoletju doživi pravi razcvet. V drugi polovici tega stoletja dobi svoja cehovska pravila. To se je zgodilo leta 1779. V njih se omenjajo obrtniki čevljarji, lončarji, tkalci in sodarji.

V že omenjenem 17. stoletju so naše kraje napadali Turki. Tudi Bogojina ni bila imuna na turške vpa-de. Zaradi ropanj in požigov je takrat v Prekmurju izginilo kar nekaj vasi in zaselkov, med njimi tudi Obrnčakovci, ki bi jih po še ohranjenem ledinskem imenu lahko locirali v trikot med Bogojino, Tešanovce in Vučjo Gomilo, na desni breg Bogojanskega potoka in nekoliko severno od Šavlovega mlina. Moč Turkov je začela slabeti po bitki pri Monoštru leta 1664, popolnoma pa so opustili plenjenje pri nas po letu 1690, ko je padlo njihovo največje oporišče in izhodišče roparskih napadov, to je Velika Kaniža (Nagykanizsa) na Madžarskem.

(NADALJEVANJE SLEDI)

Jože Vugrinec

Geza Grabar

Del notranjosti župnijske bogojinske cerkve. Iz knjige: Peter Krečič: Bogojina. Foto: Bine Kovačič

Selo
INFORMATIVNI
TABLI OB ROTUNDI

Šest partnerjev, ki so sodelovali tudi v projektu revitalizacije izvirne mlake neposredno ob romanski rotundi na Makoterjevem bregu v Selu (Občina Moravske Toplice, OŠ Fokovci, Helios iz Domžal, Društvo geografov Pomurja, Mednarodni center za ERM Filozofske fakultete v Mariboru in Turistično-informativni center Moravske Toplice) so svoje sodelovanje zaznamovali tudi s postavitvijo dveh turističnih informativnih tabel ob rotundi.

Gre za izjemen arhitekturni biser v dolini Kobiljskega potoka ob srednjeveški prometni poti iz Alp v Panonsko nizino, zgrajen v 13. stoletju, ki ga vsako leto obišče na tisoče turistov. Zato je bilo samo vprašanje časa, kdaj bo tudi ob rotundi postavljena informacijska tabla.

Zdaj sta postavljeni kar dve: prva v glavnem v sliki sporoča o objektu, načinu njegove gradnje in nekaterih značilnostih v neposredni okolici (pokopališče z grobnico plemiške družine Matzenau iz Prosenjakovec, energijska stična točka Kozmusa in Zemlje); druga tabla obiskovalca o rotundi seznanja z besednim zapisom v slovenskem, nemškem, madžarskem in deloma angleškem jeziku: med drugim izvemo, da je rotunda po legendi sprva pripadala srednjeveškemu templarjem, vendar resnica o tem ostaja še naprej zapredena v skrivnosti. Kraj Selo se pod imenom *Lak* prvič omenja leta 1340.

Rotunda je bila prezidana v letih 1845/46. Današnja rekonstruirano romansko podobo so ji povrnili po obsežnih konzervatorskih in rekonstrukcijskih delih leta 1950. Poslikava njene kupole je bila restavrirana leta 1980.

Svetovni dan voda

MLAKA V SELU ŽE 50. OBNOVLJENI VODNI VIR

Izvirno mlako na Makoterjevem bregu, po domače Pri Zaunjakaj, v bližini znamenite romanske rotunde sv. Nikolaja iz 13. stoletja so v okviru Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda obnovili kot jubilejni 50. vodni vir v Sloveniji oziroma kot vodnjak z vodno učno potjo. S pomočjo Heliosovega sklada je pred dvema letoma prijaznejšo podobo dobil tudi Šolski vodnjak v Prosenjakovcih. Sklad sta z namenom ohranjanja čistih slovenskih voda pred desetimi leti ustanovila domžalski Helios in Ministrstvo za okolje in prostor RS, v desetletju sodelovanja pa so ob 50 vodnjakih in vodnih virih obnovili tudi 17 kraških jam in odprli 16 vodnih učnih poti. Z namenom nadaljevanja skupnih prizadevanj sta ob uradnem odprtju revitalizirane izvirne mlake v Selu – dogodek je sovpadal z 22. marcem, svetovnim dnevom voda – na Osnovni šoli Fokovci direktor Heliosa Uroš Slavinec in okoljski minister Janez Podobnik podpisala dogovor o nadaljnjem petletnem sodelovanju.

Na krajsi svečanosti ob mlaki so poleg omenjenih spregovorili tudi državni sekretar mag. Mitja Bricelj, župan Franc Cipot in ravnateljica fokske devetletke Suzana Deutsch. Župan je ob dejstvu, da postaja voda vse večja naravna dobrina, to pa zaradi manj padavin vse bolj čutijo in spoznavajo tudi na Goričkem, izrazil zadovoljstvo, da je ožvljen dragocen vodni vir. Prepričan je, da bi ga težko uresničili brez izdatne pomoči Heliosovega sklada, pomemben prispevek mu daje tudi okoljsko ministrstvo. Župan je obljubil, da bodo tudi ta vodni vir vključili v ponudbo občinskega projekta *Oaza zdravja*, ki mu bodo nedvomno dali poseben pečat tudi zvedavi učenci in prijazni domačini.

Ob spoznanju, da je narava najboljša učiteljica, je tudi ravnateljica prepričana, da bodo z vključitvijo pomembne ponudbe na šoli lažje uresničevali izobraževalne cilje. Prepričana je, da bo mlaka z okrog 1,5 km učne poti s petimi delovnimi točkami izjemen interdisciplinarni učni prostor, ki bo omogočal medpredmetno povezovanje kemikov, biologov, fizikov, slavistov ... Po drugi strani pa bo prav zato omogočila učenje za skladnejši razvoj. Nenazadnje je prav OŠ Fokovci določena za skrbnika in nadzornika revitalizirane mlake.

Vse redke mlake na Goričkem danes predstavljajo pomemben del naravne dediščine pokrajine in so s svojo biotsko raznovrstnostjo tudi pester naravni ekosistem. Dokumentacijo za revitalizacijo izvirne mlake na Makoterjevem bregu v Selu, ki leži v območju Natura 2000 in v Krajinskem parku Goričko, sta na pobudo Društva geografov Pomurja pripravili Občina Moravske Toplice in OŠ Fokovci, izpeljali pa so jo ob finančni pomoči Heliosovega sklada. Zasnovo obnove mlake z ekoremediacijskimi metodami je pripravil Mednarodni center za ERM na Filozofski fakulteti v Mariboru. Obnovitvena dela na mlaki so v štirih delovnih akcijah potekala od poletja 2007 in jih je ob pomoči prebivalcev Sela izvajalo društvo geografov.

VUČJA GOMILA – V čast ženam in dekletom ob dnevu žena in materinskem dnevju so zaplesali tudi učenci OŠ Fokovci.

Martjanci

VELIKONOČNA RAZSTAVA

V Turističnem društvu Martin Martjanci, kjer delujejo pod sloganom *Kjer živimo z naravo*, so v času pred velikonočnimi prazniki v dvorani vaško-gasilskega doma pripravili najboljše tovrstno razstavo doslej. Zato organizatorji zaslužijo vso pohvalo. Z razstavo niso zaznamovali le enega od osrednjih krščanskih praznikov pač pa tudi prihajajoči pomladni čas. Na enem mestu je bilo tako mogoče občudovati na stotine različnih izdelkov, nastalih pod spretnimi prsti bodisi mojstrov ljudskih obrti ali gospodinj in občanov, pa tudi nosilcev dopolnilnega dela.

Dobro sodelovanje organizatorjev razstave s številnimi okoliškimi društvi, najbolj pa seveda iz občine, je gotovo razlog, da lahko brez zadržkov zapišemo, da je bila letošnja razstava velikonočnih izdelkov osrednja občinska. Iz naše občine se je namreč s svojimi izdelki predstavilo kar devet društev in posameznikov. Remenke, kulinarčne dobrote in na desetine različnih izdelkov iz volne, papirja in drugih materialov so ob domačem društvu z upravičenim ponosom predstavili člani kulturno-turističnih in drugih društev iz Prosenjakovec, Ivanovec, Ivanec, Fokovec, Sebeborec in Vučje Gomile, poleg tega pa še malčki iz martjanskega vrta, čebelarstvo Klement in Željka Hobljaj, slednja z ročno izdelanimi dekorativnimi dodatki, okrašenimi steklenicami in okvirji za fotografije.

S tem pa se dolga seznam bogate razstave ne konča, saj med razstavljalci kaže tudi letos omeniti goste iz Satahovec, Brezovec, Lipovec ter Doma starejših v Rakičanu in Društva upokojencev Murska Sobota.

Filovci

ROKODELSKA DELAVNICA

V okviru projekta Craft Attract (stare obrti-nove atrakcije za kulturni turizem), čigar nosilec je zavod Bistra Ptuj, se je kot partner v projektu s kar nekaj rokodelskimi delavnicami vključil tudi Pokrajinski muzej Murska Sobota.

Muzej je od lanske pomladi pripravil že delavnice izdelovanja rož iz krep papirja in papirnatega okrasja, pletenja iz koruznega ličja in vezenja, pred zaključkom pa bo konec aprila še delavnica pletenja iz šibja in slame.

Četrto iz ciklusa petih delavnic, ki se nanašajo na domače obrti, značilne za Pomurje, je muzej pripravil pri znani lončarski družini Bojnec v Filovcih. Tomi Bojnec iz tretje generacije znamenite lončarske družine, sicer študent arhitekture, je osmim udeležencem dvodnevne delavnice na praktičen način, z delom na vretenu, poslikavo in žganjem razkril skrivnosti lončarske obrti.

Prosenjakovci NAROD PREŽIVI V SVOJI KULTURI

Občinstvo je prosenjakovsko kulturno dvorano 8. februarja, ob slovenskem kulturnem prazniku, ter 16. marca, na madžarski narodni praznik, napolnilo do zadnjega kotička ter tako ob prisotnosti povabljenih predstavnikov družbeno-političnega in javnega življenja vzajemno počastilo praznika, ki prispevata k identiteti in sožitju ljudi na narodnostno mešanem območju ob meji. Morda so za koga take proslave že preživele, vendar je v tem globalnem svetu veleblagovnic, avtocest, televizije, rock glasbe, amerikanizacije in uniformiranega kitajskega tekstila prava osvežitev zapeti v materinem jeziku, se spomniti svoje zgodovine, velikih ljudi, ki so ohranili jezik, domači melos in sanjali o novih časih, kot sta to storila France Prešeren in Sándor Petőfi, ki sta s svojo ustvarjalnostjo in vizijo svobode osrednja ideala obeh kulturnih praznikov.

Iztočnica madžarske proslave, stih Petőfijeve pesmi »so dnevi, ki nikoli ne minejo ...« je tudi simbolična, saj asociira na narodno-osvobodilski boj, na davni leti 1848/49, ko so se narodi hoteli znebiti habsburgskega jarma, zaostalosti, obenem pa odseva tudi trdoživost, voljo do življenja na goričkih hribih, kjer je težko obstati. Boj za preživetje brez ustreznih delovnih mest, neperspektivnega kmetijstva je tam, kjer si drugačen zaradi narodnosti, skorajda nemogoč, zato se vasi praznijo, je opozoril slavnostni govornik, Tibor Vörös st., predsednik Madžarske narodne skupnosti občine Moravske Toplice. V brezperspektivnosti, ko je človek prikovan na rodno grudo, se vrača k svojim koreninam, svojemu jeziku, kulturnemu izročilu. To so dokazali tudi nastopajoči učenci tukajšnje osnovne šole, pevke iz Prosenjakovec, folklorna skupina iz Motvarjevec pod vodstvom Geza Dore ml., ki so letos prvič sami, brez gostov iz Madžarske pripravili kvaliteten kulturni program. To je zelo razveseljivo, saj velja 15. marec med Madžari v Prekmurju prav za madžarski kulturni praznik, za nekakšen prikaz kulturnega snovanja.

Kljub temnim oblakom, ki se zbirajo nad tukajšnjim gospodarstvom in kmetijstvom, zbuja letošnji narodni praznik upanje v mladi rod, ki hoče ustvarjati nove vrednote, v katerih bo preživel. (-ep)

Martjanci OBČNI ZBOR DRUŠTVA UPKOJENCEV

Društvo upokojencev občine Moravske Toplice je s 714 člani najštevilčnejše društvo v občini. Ne odlikujejo se samo po številu članov, pač pa tudi z različnimi oblikami aktivnosti. Prav zato jih lahko uvrščamo tudi med najaktivnejša društva. Na rednem občnem zboru so pregledali dosedanje delo in se dogovorili za aktivnosti v tekočem letu. Zbor, ki se ga je udeležil tudi predsednik Pomurske zveze DU Mirko Lebarič, so z nastopom popestrile članice ženskega pevskega zbora Marjetice. (G. G.)

Razpis Društva upokojencev »MOJ DOM LEPO UREJEN«

Društvo upokojencev občine Moravske Toplice razpisuje natečaj med svojim članstvom za najlepše urejeno hišo. Pravico do sodelovanja na natečaju imajo samo člani Društva upokojencev občine Moravske Toplice. Prijavi se lahko vsak sam oziroma vas lahko prijavi tudi drugi.

Prijave zbira tajnica društva Olga Gutman, Vučja Gomila 98, 9208 Fokovci, tel. 547 10 99.

Rok za oddajo prijav je **30. maj 2008**.

Vsem prijavljenim želim veliko uspeha.

Rajko Janjič, predsednik DU občine Moravske Toplice

Carpe Diem – S kolesom skozi dve dolini POT, KI PELJE DO BOLJŠE TURISTIČNE PONUDBE

Po pohodu šolarjev in vaščanov po učni poti do prosenjakovske graščine je v prostorih Madžarske narodne samoupravne skupnosti Občine Moravske Toplice 14. februarja TIC Moravske Toplice z madžarskimi partnerji predstavil uspehe in dosežke ob zaključku projekta »Carpe Diem – S kolesom skozi dve dolini«, ki je financiran iz sredstev EU v okviru Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA. Začetki projekta segajo v leto 2006. Kot so zapisali, je bila njihova vizija dopolnitev obstoječe turistične infrastrukture v občini Moravske Toplice in povezovanje na čezmejnem, regijskem nivoju z madžarskimi partnerji, Občino Verica-Két-völgy. Glavni cilj projekta je bil nadgradnja čezmejnega sodelovanja in kulturno-turistične infrastrukture na območju obeh občin, kar bo prispevalo k razvoju turističnega in kulturnega čezmejnega prostora.

Skupna vrednost projekta je 300.000 EUR, slovenski strani je od tega pripadlo 193.000 EUR, lastni delež sofinanciranja bil je 6%, kar je omogočilo izvedbo načrtovane turistične infrastrukture, vzpostavitev dveh kulturno-turističnih interaktivnih centrov, nove skupne ponudbe, organizacijo tradicionalnih srečanj in skupno promocijo. S sredstvi projekta sta bila prenovljena in povezana dva turistična centra, vzpostavljeni dve novi e-točki za turiste ter priprava učne poti »Graščina Matzenau« na naši strani in naravoslovno-etnografske poti »Travniška orhideja« v Porabju. Čezmejna, medkrajevna kolesarska pot je opremljena s počivališči in informacijskimi tablami, v načrtu pa je še objava strokovnega gradiva z zemljevidom čezmejnega območja. V času trajanja projekta je TIC pripravil še številne skupne akcije, študijske ekskurzije, organiziral delavnice, vzpostavil novo spletno stran.

Na februarški tiskovni konferenci sta sodelovala tudi mag. Franc Kuzmič, strokovni sodelavec muzeja, in Štefan Kovač, vodja soboške enote Inštituta za gozdove Slovenije, ki sta z zgodovinskega in naravovarstvenega vidika določila in uredila učno pot ob graščini iz 19. stoletja ter pripravila zgibanko. Vodja projekta, Martina Kranjc Vink, je poudarila, da je graščina sicer v ruševinah, vendar pomeni še večji izziv, saj se ob umiku meja znotraj EU za oba partnerja odpirajo nove možnosti. Projekt »Carpe Diem – S kolesom skozi dve dolini«, ki je bil zasnovan kot usklajevanje in iskanje skupne sosedске strategije, se je na ta način izkazal za pravo pot, ki tudi v praksi močno povezuje dve gospodarsko nerazviti krajini z manjšinskim prebivalstvom in partnerstvo med TIC Moravske Toplice, Občino Verica, Občino Moravske Toplice, Madžarsko narodno samoupravno skupnostjo Občine Moravske Toplice in Zvezo Slovencev na Madžarskem že kaže prve sadove. (-ep)

MORAVSKE TOPLICE – Proslave ob dnevu žena v organizaciji krajevne skupnosti se je udeležilo 62 žena in deklet.

13. REDNA SEJA

25. februar 2008

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 12. redne seje Občinskega sveta
2. Obravnava Odloka o ustanovitvi javnega podjetja CERO Puconci – II. obravnava in potrditev DIIP CERO Puconci ter Aneksa 3 k Medobčinski pogodbi
3. Predlog Sklepa o določitvi ekonomske cene programov predšolske vzgoje in plačila staršev v javnem vzgojno-varstvenem zavodu Vrtci Občine Moravske Toplice
4. Spremembe in dopolnitve Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov, predelave ali odstranjevanje komunalnih odpadkov na območju Občine Moravske Toplice – predlog za sprejem po skrajšanem postopku
5. Spremembe in dopolnitve Odloka o občinskih cestah – predlog za sprejem po skrajšanem postopku
6. Predlog sklepov:
 - a) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Mlajtinci
 - b) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi – javno dobro v k.o. Tešanovci
 - c) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Prosenjakovci
 - d) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Ivanjševci
 - e) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Berkovci
 - f) o ukinitvi statusa zemljišč v družbeni lasti v k.o. Bogojina
7. Predlog sklepa o seznanitvi in odobritvi projektov Komasačija Ratkovci in Ivanjševci
8. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori
9. Razno:
 - obravnava predloga vodov. projekta Berkovci-Ivanjševci-Središče
 - projekt povezovalne ceste Motvarjevci – Szentgyörgyvölgy

14. REDNA SEJA

7. april 2008

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 13. redne seje Občinskega sveta
2. Obravnava zaključnega računa Proračuna Občine Moravske Toplice za leto 2007 z Odlomkom o zaključnem računu proračuna Občine Moravske Toplice za leto 2007
3. Predlogi sklepov:
 - a) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Moravci,
 - b) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Filovci,
 - c) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Ivanci,
 - d) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Bukovnica
 - e) o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Lončarovci
4. Predlog sklepa za sofinanciranje prevozov pitne vode
5. Predlog sklepa o višini prispevka sofinanciranja občanov za izgradnjo vodovoda v okviru »Pomurskega vodovoda«
6. Sklep o višini najemnine za grobove na pokopališčih v Občini Moravske Toplice
7. Določitev sejnine članom Nadz. sveta JKP Čista narava Tešanovci
8. Imenovanje v.d. direktorja TIC Moravske Toplice
9. Pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori
10. Razširitev dnevnega reda:
 - a) Prošnja za priključitev na vodovodno omrežje
 - b) Dopis Ministrstva za obrambo v zvezi s stanovanjem v Prosenjakovcih
 - c) Predlog sklepa, da se začne postopke za zazidalno območje zemljišč ob cesti Bogojina-Ivanci
 - d) Art Center
11. Razno

UKINITEV STATUSA ZEMLJIŠČ V SPLOŠNI RABI

Na 13. in 14. seji je občinski svet sprejel sklepe o ukinitvi statusa zemljišč v splošni rabi v k.o. Mlajtinci, Tešanovci, Prosenjakovci, Ivanjševci, Berkovci, Bogojina (13. seja) in v k.o. Moravci, Filovci, Ivanci, Bukovnica in Lončarovci (14. seja). Največkrat gre za poti in ceste, ki so v zemljiški knjigi vpisane kot splošno ljudsko premoženje. Zemljišča se prenesejo v last Občine Moravske Toplice, sicer na njih ni možno opraviti rekonstrukcije ali drugih posegov.

Na naslednjih sejah bo občinski svet lastništvo tovrstnih zemljišč uredil še za preostala naselja v občini.

EKONOMSKA CENA PROGRAMOV PREDŠOLSKE VZGOJE

Na podlagi 31. člena Zakona o vrtcih je Zavod Vrtci občine Moravske Toplice posredoval ustanoviteljici, Občini Moravske Toplice, predlog ekonomske cene za vzgojno-varstvene programe v vrtcih občine Moravske Toplice in izračun plačila stroškov po plačilnih razredih v skladu s Pravilnikom o plačilih staršev za programe v vrtcih. Izračun ekonomske cene je pripravil Vrtec v skladu s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cene programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo.

Cena dnevnega programa, ki je doslej znašala 323,65 EUR, bi se naj povečala za 27,61 EUR oziroma za 8,53 % in tako znašala 351,26 EUR/mesec na otroka, cena poldnevnega programa pa naj bi znašala 245,88 EUR/mesec na otroka in pomeni 70 % cene dnevnega programa.

Svetniki so soglašali s predlogom sklepa o določitvi ekonomske cene programov predšolske vzgoje in plačila staršev v javnem vzgojno-varstvenem zavodu Vrtci Občine Moravske Toplice.

PREVOZ PITNE VODE IN SOFINANCIRANJE VODOVODOV

Ob pomanjkanju pitne vode v posameznih naseljih občine se iz stalne proračunske rezerve financira prevoze pitne vode z gasilskimi avtocesternami društvom, ki imajo za to ustrezne avtocesterne pod pogojem, da se voda polni v rezervoarje. V primeru točenja vode v studence, ribnike, bazene ali druge objekte občina prevozov, dežurstva in polnjenja cistern ne bo financirala.

Financira se prevoz do 10 km oddaljenosti v višini 25,00 EUR ter polnitev in praznjenje za en prevoz v višini 5,00 EUR.

Prostovoljnimi gasilskimi društvom – izvajalcem prevoza – se sredstva financiranja prevozov nakažejo na podlagi zahtevka s priloženo popolno dokumentacijo o opravljenih polnjenjih in prevozih (podatki o datumu polnjenja, število polnjenj, podpisom prevoznika, naslovom in podpisom gospodinjstva, ki je vodo koristilo, razdalja prevoza). Dežurstvo in polnjenje cistern na odjemnem mestu opravlja gasilec, katerega določi PGD in o tem pisno obvesti občino.

* * *

Višina sofinanciranja izgradnje vodovodov, ki se bodo izgrajevali v okviru »Pomurskega vodovoda« s strani občanov znaša 1.000,00 EUR po priključku.

Na podlagi 9. člena Odloka o urejanju in vzdrževanju pokopališč ter o izvajanju pogrebniških storitev v Občini Moravske Toplice (Ur. l. RS, št. 104/07) je Občinski svet Občine Moravske Toplice na svoji 14. redni seji dne 07.04.2008 sprejel naslednji

S K L E P

o višini najemnin za grobove na pokopališčih v Občini Moravske Toplice

1. člen

Najemnina za vzdrževanje pokopališč se plačuje enkrat letno in se določi za vsa pokopališča v Občini Moravske Toplice enotno, in sicer:

Vrsta groba	Znesek v EUR z DDV letno
– enojni grob	15,00
– dvojni grob	21,00
– otroški grob	10,00
– grobnica	30,00
– žarni grob	10,00

2. člen

Najemniki grobov plačujejo najemnine v skladu s tem sklepom izvajalcu javne službe »urejanje in vzdrževanje pokopališč« na območju Občine Moravske Toplice.

3. člen

Ta sklep prične veljati naslednji dan po objavi v občinskem glasilu Lipnica, uporablja pa se od 1.5.2008 naprej. V letu 2008 se najemnina zaračuna za sorazmerni del leta od dneva začetka uporabe sklepa do konca leta 2008.

4. člen

Z dnem, ko začne veljati ta sklep, se za obračunavanje najemnine za najem grobnega prostora preneha uporabljati cenik, ki je cene najema določal do uveljavitve tega sklepa.

Številka: 380-05/08-9

Datum: 07.04.2008

Občina Moravske Toplice:
Franc Čipot, župan

IZ DELA OBČINSKEGA SVETA

Na podlagi 98. člena zakona o javnih financah (Ur. list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) ter 16. člena statuta Občine Moravske Toplice (Ur. list RS, št. 11/99, 2/2001, 24/01, 69/02 in 28/03) je Občinski svet občine Moravske Toplice na 14. redni seji dne 07.04.2008 sprejel

O D L O K

O ZAKLJUČNEM RAČUNU PRORAČUNA OBČINE MORAVSKE TOPLICE ZA LETO 2007

1. člen

S tem odlokom se sprejme zaključni račun proračuna Občine Moravske Toplice za leto 2007, ki zajema bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja.

Sestavni del zaključnega računa proračuna Občine Moravske Toplice so tudi izvorni prihodki in odhodki krajevnih skupnosti za leto 2007.

2. člen

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Doseženi prihodki in odhodki v bilanci prihodkov in odhodkov proračuna v zaključnem računu za leto 2007 znašajo:

I/ P r i h o d k i	6.221.858,67
70 DAVČNI PRIHODKI	4.208.075,41
700 Davki na dohodek in dobiček	3.372.995,00
703 Davki na premoženje	341.106,84
704 Domači davki na blago in storitve	493.973,57
71 NEDAČNI PRIHODKI	1.120.642,82
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	45.914,17
711 Takse in pristojbine	12.861,44
712 Denarne kazni	510,67
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	12.380,62
714 Drugi nedavčni prihodki	1.048.975,92
72 KAPITALSKI PRIHODKI	46.065,36
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	0
722 Prihodki od prodaje zemljišč	46.065,36
73 PREJETE DONACIJE	3.060,00
730 Prejete donacije iz domačih virov	3.060,00
74 TRANSFERNI PRIHODKI	844.015,08
740 Transforni prihodki	844.015,08
II/ O d h o d k i	5.802.433,44
40 TEKOČI ODHODKI	1.278.994,74
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	261.353,38
401 Prispevki delodajalcev	41.214,44
402 Izdatki za blago in storitve	921.132,46
403 Plačila obresti	40.524,34
409 Rezerve	14.770,12
41 TEKOČI TRANSFERI	1.620.014,83
410 Subvencije	19.427,62
411 Transferi posameznikom in gospodinjstvom	747.675,31
412 Transferi neprofitnim organizacijam	184.104,71
413 Drugi domači tekoči transferi	668.807,19
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	2.438.071,34
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	2.438.071,34
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	465.352,53
431 Investicijski transferi osebam, ki niso proračunski uporabniki	342.406,18
432 Investicijski transferi proračunskim uporabnikom	122.946,35

NOVI ZAČASNI VODJA TIC

Svetniki so na 14. seji za v. d. direktorja TIC za obdobje treh mesecev imenovali Silvo Nemeš. Nasledila je Martino Vink Kranjec, ki ji je konec marca potekel mandat v. d. Imenovanje pomeni izhod v sili, saj razpis za direktorja TIC ni bil uspešen. Štiri izmed petih prijavljenih kandidatk so sicer izpolnile osnovne razpisne pogoje, vendar nobena kandidatka ni ustrezala kriterijem (zbrala zadostno število točk), ki jih je v skladu z zakonodajo določil upravni odbor TIC-a. Javni razpis bo ponovljen v kratkem.

III/ S A L D O bilance prihodkov in odhodkov + 419.425,23

3. člen

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Račun finančnih terjatev in naložb za leto 2007 izkazuje:

IV / Prejeta vračila danih posojil in prodaja kap. deležev	16.162,34
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	16.162,34
750 Prejeta vračila danih posojil	16.162,34
V / Dana posojila in povečanje kap. deležev	10.775,00
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITAL. DELEŽEV	10.775,00
440 Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
441 Povečanje kapitalskih deležev	10.775,00

VI/ S A L D O računa finančnih terjatev in naložb+ 5.387,34

4. člen

C) RAČUN FINANCIRANJA

Račun financiranja občine Moravske Toplice za leto 2007 izkazuje:

VII / Zadolževanje	0
50 ZADOLŽEVANJE	0
500 Domače zadolževanje	0
VIII / Odplačila dolga	169.330,94
55 ODPLAČILA DOLGA	169.330,94
550 Odplačila dolga	169.330,94
IX/ SPREMEMBA stanja sredstev na računih + 255.481,63	
X / NETO ZADOLŽEVANJE (VII – VIII) – 169.330,94	
XI/ NETO FINANCIRANJE – 419.425,23	

D) SREDSTEV NA DAN 31.12.2007 + 690.986,93

5. člen

Sprememba stanja sredstev na računih proračuna Občine Moravske Toplice za leto 2007 v višini 255.481,63 EUR se prenaša kot neporabljena sredstva v leto 2008 skupaj s sredstvi iz preteklih let. Na dan 31.12.2007 znaša saldo nerazporejenih sredstev skupaj s sredstvi iz preteklih let 690.986,93 EUR in sicer 573.473,72 EUR na računih Občine Moravske Toplice in 117.513,21 EUR na računih krajevnih skupnosti. Ugotovljeni presežek se uporablja za pokrivanje odhodkov proračuna Občine Moravske Toplice v letu 2008 in Krajevnih skupnosti kot namenska sredstva.

6. člen

Stanje neporabljenih sredstev stalne proračunske rezerve na dan 31. december 2007 se izkazuje v višini 13.236,34 EUR in se prenese v leto 2008.

7. člen

Pregled vseh prihodkov in odhodkov proračuna Občine Moravske Toplice skupaj s sredstvi Krajevnih skupnosti za leto 2007 je sestavni del tega odloka.

8. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 403-03/08-1

Moravske Toplice, dne 07.04.2008

Župan:
Franc ČIPOP, l.r.

(O)GZ Moravske Toplice

KDAJ IN KDO S POGODBO O JAVNI GASILSKI SLUŽBI?

Tudi zadnji občni zbor 27 gasilskih društev, povezanih v občinsko zvezo, potrjuje, da so pogledi na stanje, še bolj pa razvoj gasilstva v občini Moravske Toplice, zelo različni. Čeprav so se na volilnem zboru napovedovale korenite spremembe v vodenju, do teh ni prišlo, tako da vodstvo s predsednikom Štefanom Kuharjem in poveljnikom Jožetom Čarnijem ostaja tudi v naslednjem 5-letnem obdobju.

V poročilu za leto 2007 je predsednik Kuhar povedal, da je bila zveza ustanovljena z dobrim namenom zastopanja vseh 27 gasilskih društev v občini, ki naj bi imele enake pravice in obveznosti. Vendar se nekatera društva na sklepe predsedstva ne odzivajo in vodijo svojo politiko, s čimer povzročajo težave na zvezi. Vnos podatkov v računalniški program Vulkan je pogoj za sofinanciranje iz sredstev požarnega sklada. To za nekatera društva ne velja, so pa kljub temu deležna finančnih sredstev, je opozoril. Kljub temu glavnina društev opravlja svoje poslanstvo in se opremlja po programu. Tako je bilo minulo leto v uporabo predanih troje novih in eno rabljeno gasilsko vozilo.

Kljub temu, da se za nova vozila odloča malo društev – kot poglobitvi razlog za to je Kuhar navedel pomanjkanje finančnih sredstev, včasih pa se pri nabavi opreme ne upošteva programa in meril opremljanja – realizacije pa potekajo mimo zveze. »Že od 1. julija 2007 27 društev z 42 vozili in uradno 1.403 gasilci, pa tudi zveza, nimajo pogodbe za opravljanje gasilske javne službe in za delovanje zveze. Društva tega niti ne upoštevajo, če je potrebno, opravljajo svoje poslanstvo tudi brez tega,« je bil kritičen predsednik, ki meni, da je prav to eden od poglobitvi razlogov, da se društva intenzivneje ne odločajo za vlaganje v opremo za osebno zaščitno opremo. V duhu napovedane reorganizacije gasilstva v občini do razgovorov med vodstvom zveze in vodstvom lokalne skupnosti kljub dogovorjenim datumom ni prišlo, je Kuhar opozoril tudi na očitke, da je gasilcev preveč, da imajo 10 in več kilometrov cevi, 42 vozil ... »Nekateri so celo izjavili, da bodo gasilska društva ostala, da bodo lahko gasilci hodili na prireditve in pogrebe in podobno. Ali gasilci res hodimo samo po prireditvah? Osebnost sem bil, pa sem se še vedno pripravljen dogovarjati na primernem nivoju in v takšnem obsegu, ki je vezan na vestransko odgovornost v dobro vseh ljudi. Red je potreben. Če ocenjujemo, ga je v gasilski organizaciji več kot kjerkoli drugje.« Kuhar je posvaril, da se to, kar se je v gasilski organizaciji na osnovi humanosti in prostovoljstva gradilo skozi več kot 120 let, lahko hitro razbije. Vprašal se je, ali je kdo pripravljen prevzeti tudi materialno odgovornost za posledice, ki lahko nastanejo z nepremišljenimi in ekonomsko neupravičenimi rešitvami.

Čeprav so o neljubem dogodku, fizičnem napadu na vodjo tekmovanja s strani dveh gasilcev, ki se je pripetil na sektorskih vajah v Suhem Vrhu junija lani, govorili tako predsednik kot poveljnik kakor tudi predsednik nadzornega odbora, in ocenili, da takšni primeri kvarijo ugled gasilske organizacije in negativno vplivajo na mlade gasilce, ki to opazujejo, so o primeru veliko pričakovali od častnega razsodišča. Predsednik Koloman Pintarič se zbora ni udeležil, v njegovem poročilu, ki ga je prebral predsednik zveze (in delovnega predsedstva) Štefan Kuhar, pa je navedeno, da je častno razsodišče po aktih OGZ pristojno le za obravnavanje sporov med svojimi članicami, to pa so društva. Zato častno razsodišče OGZ Moravske Toplice ne more obravnavati sporov med posameznimi gasilci oziroma odločati o neprimernem vedenju posameznega gasilca. Za to je po njegovih navedbah pristojno častno razsodišče matičnega PGD, katerega član je gasilec, ki naj bi se neprimerno vedel. »Ugotovljamo, da do sporov in neprimernega vedenja prihaja predvsem med častniki različnih gasilskih društev, zato predlagamo, da se ustanovi častniški zbor OGZ, ki se naj sestane vsaj enkrat na leto: Na tem sestanku se naj obvezno obravnava Kodeks etike slovenskega prostovoljnega gasilstva, na njem pa se razrešijo tudi vsa morebitna nesoglasja med častniki,« je kot sklepno misel v svojem poročilu zapisal Pintarič.

O delu zveze na področju operative, kamor sodijo pregledi društev, sektorske vaje in občinsko ter regijsko tekmovanje, po drugi strani pa tudi izobraževanja za izprašane gasilce, nadaljevalni tečaji za gasilce, za vodjo skupine in za varno delo z motorno žago, obnovitvena za sodnike gasilsko-sportnih disciplin ter izobraževanje za določene specialnosti – je poročal poveljnik Jože Čarni. Po nekaj letih je bil za mlade gasilce ponovno organiziran mladinski gasilski tabor. Tudi poveljnik je opozoril, da društva kljub temu, da z županom nimajo podpisane pogodbe o zaščiti in reševanju, vseeno sodelujejo na vseh intervencijah in opravljajo svoje osnovno poslanstvo. »Nekateri mislijo, da gasilcev ne potrebujemo v tolikšnem številu, ker da ni toliko požarov. Vendar je ravno to, da je v občini veliko gasilcev in s tem dobra požarna preventiva, zelo dobro, saj je bolje preprečevati kot pa gasiti. V imenu predsednice mladinske komisije Valerije Horvat je poročilo prebral član komisije Jože Solar; z delom zveze je bil v poročilu zadovoljen tudi predsednik nadzornega odbora Jože Lipaj, a kritičen do nekaterih dogodkov.

Župan Franc Cipot, ki občnemu zboru ni prisostvoval od začetka, kljub temu pa je ujel kar nekaj očitkov na svoje početje, se je čutil izzvanega. Dejal je, da so gasilska društva prostovoljna, zato naj tako tudi delujejo. Naravnost je tudi povedal, da z vsemi 27 društvi pogodbe o opravljanju javne gasilske službe več ne namerava podpisati. Kot razlog, zakaj niti v tej smeri niti v smeri z njegove strani napovedane reorganizacije gasilstva oziroma do formiranja operativnih enot v nekaj centrih (občinskih) ni prišlo, je navedel kadrovske težave v občinski upravi in prezasedenost. Je pa obljubil, da bodo v tej smeri kmalu vidni premiki. Ker se je poslanstvo prostovoljstva skozi čas v popolnosti spremenilo, je prepričan, da takšna oblika iz preteklosti danes ne vzdrži več. Zato se je potrebno dogovoriti glede strokovnega pristopa operative na eni ter prostovoljstva na drugi strani. »Nič nimam proti gasilcem in prostovoljnemu društvu, a se je glede na današnje drugačne razmere potrebno dogovoriti, kako naprej!«

Vodstvo zveze, ki se je s sprejetjem novega statuta iz Občinske gasilske zveze (OGZ) preimenovalo v GZ, ostaja enako (od leve): poveljnik Jože Čarni in predsednik Štefan Kuhar.

Ker je Štefan Jančarič na občnem zboru nepričakovano umaknil kandidaturu za predsednika, je izziv nič kaj hvaležne naloge po dolgem pregovarjanju tudi v prihodnje sprejel Štefan Kuhar, Jože Čarni pa je ostal na poveljniškem mestu. Novi člani upravnega odbora zveze so: Damjan Dervarič, Jože Lipaj, Drago Ivanič, Robi Janko in Zlatko Balajc. Branko Bauman bo vodil nadzorni odbor, Darko Perš pa častno razsodišče.

Terme 3000

LASTNIKI ZAMENJALI DUŠANA BENCIKA

Večmesečnih ugibanj je konec: Dušan Bencik, dolgoletni in priljubljeni direktor Zdravilišča Moravske Toplice oziroma Naravnega parka Terme 3000, kakor se je zdravilišče imenovalo zadnja leta, ni več prvi človek Term 3000. V tej vodilni slovenski turistični družbi z več kot 440 zaposlenimi je bil vse od leta 1991 in je povezan z doma vsemi njenimi investicijskimi vlaganji.

Začetek konca Bencikove zamenjave je bila sedma redna seja nadzornega sveta družbe v začetku marca, ko so nadzorniki kot glavno točko obravnavali poročilo o poslovanju v letu 2007. Kot je znano, letno poročilo izkazuje veliko odstopanje od načrtovanih rezultatov, zato so razpravljali tudi o odgovornosti direktorja Bencika. Čeprav na tej seji niso sprejeli konkretnih zaključkov, smo jih kmalu dočakali. Na osmi seji nadzornega odbora družbe, ki je bila 28. marca 2008 na sedežu družbe Sava d. d. v Kranju, ki je edina delničarka Term 3000, so nadzorniki sprejeli sklep o odpoklicu direktorja družbe Dušana Bencika in na njegovo mesto za dobo petih let imenovali mag. Antonijo Pirc.

V sporočilu z Gorenjske beremo, da »... so nadzorniki Term 3000 s funkcije glavnega direktorja družbe odpoklicali zaradi ekonomskoposlovnih razlogov, a brez krivde direktorja.« Zapisali so še, da je do zamenjave prišlo (tudi) »... zaradi statusnega preoblikovanja Term 3000 v družbo z omejeno odgovornostjo in posledično drugačnega upravljanja in vodenja

družbe ... Nadzorni svet je z Dušanom Bencikom podpisal dogovor o ureditvi vseh korporacijskih in delovnopravnih razmerij, ki na osnovi Zakona o gospodarskih družbah in individualne pogodbe o zaposlitvi izhajajo iz odpoklica ter prenehanja delovnega razmerja.«

Antonija Pirc

Nova direktorica, mag. Antonija Pirc, prihaja iz Save, kjer je zadnje leto vodila kompetenčni center Strateški kontroling. Vodenje družbe Terme 3000 je prevzela na dan zamenjave Bencika, torej 28. marca 2008.

Tako po sedmi seji nadzornega sveta (ko še ni bil uradno razrešen z mesta glavnega direktorja Term 3000) je Bencik namigovanje o svoji zamenjavi za Murski val komentiral z besedami, da so se lastniki Term 3000 na seji odločali, kaj storiti s 7,8 milijona evri bilančnega dobička. »Ta podatek kaže, da Terme 3000 na dolgi rok dobro poslujejo in se lahko primerjajo z rezultati, ki jih dosegajo turistične družbe drugje po Sloveniji. Ugotovimo lahko, da nobena nima toliko bilančnega dobička ali pa ga ima le malokatera. Res je, da je bilo, na primer, ko so zgradili hotel Ajda, leto ali dve nekaj težav z zasedenostjo, sedaj, ko je konkurenca še večja – če vzamemo le turistično ponudbo v Avstriji, na Madžarskem in Češkem – se dogaja nekaj podobnega. Res pa je, da novi hotel Livada trenutno dobro posluje, saj je bilo v prvih dveh letošnjih mesecih v primerjavi z lani za 80 odstotkov več gostov. Ocenjujem, da se bo zasedenost naših kapacitet z dokončanjem avtoceste povečala za 20 odstotkov.«

Terme 3000

DANILO KOZAR JE IZJEMEN KUHAR

Kuharski mojster Danilo Kozar, vodja kuhinje v hotelih Ajda in Livada Prestige v Termah 3000 v Moravskih Toplicah, je izjemen strokovnjak na svojem področju. To je dokazal s številnimi državnimi in mednarodnimi priznanji na področju kulinarike, nazadnje kot član slovenske kuharske ekipe na mednarodnem kulinaričnem tekmovanju v Stuttgartu v Nemčiji, kjer je kot samostojni tekmovalac v dveh kategorijah (v pripravi vegetarijanske plošče za 4 osebe oziroma pri pripravi menija s tremi hodi in v kulinarični artistiki z izdelkom iz slanege testa) osvojil dve zlati medalji. V skupnem seštevku je slovenska kuharska ekipa osvojila 3. mesto.

Danilo Kozar, rojen v Martinju, sedaj z družino živi v Markišavcih, je v nacionalni kuharski reprezentanci že osmo leto, kar samo potrjuje njegov visoki nivo kuharskega znanja in izkušenj, ki si jih je pridobil v 25 letih dela v Moravskih Toplicah. Trenutno se s člani ekipe intenzivno pripravlja na svojo drugo kuharsko olimpiado. Ta bo jeseni v Erfurtu v Nemčiji. Na olimpiadi bodo v živo kuhali meni za 110 oseb, ob pripravi hladnih jedi pa bo tudi razstava.

»Biti član ekipe pomeni po eni strani priznanje za dosedanje delo in dosežke, po drugi strani pa tudi veliko odgovornost in odrekanje ter možnost izobraževanja in prenosa novih idej v delovno sredino,« je povedal Danilo.

Naj omenim, da je med drugim na lanskem Gostinsko-turističnem zboru prejel tudi najvišje priznanje, trak kakovosti, ki ga je oplenil z diamantno značko za kakovost.

Gostitelj jubilejnega 55. Gostinsko-turističnega zbora bo letos jeseni prav družba Terme 3000.

Ob 11. prazniku občine Moravske Toplice (leta 2007) je bil Dušanu Benciku v zahvalo za uspešno vodenje Term 3000 podeljen naziv Častni občan, saj je bil povezan z doma vsemi investicijskimi vlaganji izjemnega, desetletja in pol trajajočega razvoja.

Na obisku pri Jožetu Štefku v Ivancih KAPITAL SE PLEMENITI PRI TRGOVCU, NAMESTO PRI KMETU IN MESARJU

Govedorejec Jože Štefko iz Ivanec, ki se od leta 1995 ukvarja s pitanjem bikcev na končno klavno težo 700 kg in telet na višjo klavno težo (200 kg), je človek, ki nenehno in argumentirano opozarja na težave, s katerimi se srečuje, zato velja na enega najostrejših kritikov razmer v kmetijstvu v danem trenutku.

Že pred več kot dobrim mesecem je na svojem primeru dokazal, da ima zaradi visokih vhodnih stroškov in nizke odkupne cene za 513 € izgube po glavi. Z vključenimi subvencijami oziroma klavnimi premijami, ki je bo za januarja prodano živino deležen šele čez 18 mesecev, se bo izguba sicer znižala, a bo še vedno znašala 377 €. »Po tem izračunu si z enim turnusom pridelam za 50 tisoč evrov izgube. Iz česa naj to pokrijem? Naj za to pridelam 10 hektarjev zemlje?«

ODKUPOVALCI ŽIVINE S FIGO V ŽEPU

Že lep čas opozarja na nerealne podatke, ki jih v glavnem isti odkupovalci oziroma kmetijske zadruge javno objavljajo v osrednjih slovenskih časopisih. Pogreša podatke odkupovalcev iz severovzhodne Slovenije, kjer je

Jože Štefko, kmet brez dlake na jeziku.

govedoreja prav tako močno vpeta v osnovno kmetijsko proizvodnjo.

»To so 'nore cene', ki jih potem dobro izkoriščajo kupci živine iz tujine, prepričani, da so to zares verodostojne odkupne cene pri nas. Vemo pa, da odkupovalci tudi pri nas ponujajo višje cene, vendar nočejo podatkov javno objaviti,« pravi. Zato svetuje, da bi bilo potrebno objavljati tudi

borzne cene z italijanskega, avstrijskega in nemškega trga, kjer so odkupne cene mnogo višje (za R3 razred z nemške borze denimo od 3,2–3,3 €/kg), pri nas pa te cene zaostajajo tudi za pol evra in več. Prepričan je, da bi se tedaj tudi pri nas za govejo živino oblikovale višje odkupne cene in govedorejci ne bi umirali na obroke.

VELIKO SMO SI TUDI KRIVI SAMI

Štefko se je zaradi pomanjkanja živali za pitanje doma kot vsi večji slovenski govedorejci vezal na uvoz. Sprva iz Poljske in Madžarske, po vstopu Romunije v EU pa tudi iz te države. »Naši odkupovalci ne povedo realnih cen ali pa se jih pri obračunu ne držijo, kar je samo v škodo kmetom. Večji govedorejci sicer imamo drugačno pogajalsko pozicijo, saj se za vsak kontingent živali v slovenske klavnice posebej pogajamo, skrbi pa me za male kmete, ki niso še zdaleč nepomembni.«

Tako kot vselej je kritičen tako do Zadrúžne zveze Slovenije kakor do njenih zadrug oziroma njihovih upravnih odborov, ki bi morali imeti večji vpliv na zadrúžno politiko. Veliko pripomb ima tudi na organiziranost in učinkovitost delovanja Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije. Kot prvi korak zoper vse slabše razmere v kmetijstvu vidi v nujnosti branžne organiziranosti.

Mesno-predelovalni obrat Lipič-Passero v Tešanovcih ZIMSKO IZOBRAŽEVANJE: TEČAJ PREDELAVE MESA

Murskosoboški Kmetijsko-gozdarski zavod je v okviru številnih zimskih izobraževanj in usposabljanj ter praktičnih tečajev po treh letih zopet pripravil tečaj predelave mesa. Štiridnevnega oziroma 30-urnega usposabljanja, med katerimi sta bila dva dneva namenjena teoretičnemu delu, dva pa praktičnemu, se je udeležilo 19 slušateljev. Kot je povedala svetovalka za dom, družino in dopolnilne dejavnosti Anica Petrovič, so kandidati prišli iz celotne pomurske regije.

Po teoretičnemu usposabljanju v prostorih soboškega zavoda je praktični del tokrat potekal v sodobno urejenem mesno-predelovalnem obratu, ki sta si ga zakonca Nada in Drago Passero uredila za potrebe lastnega vinotoča Lipič-Passero v Tešanovcih. Praktično delo je obsegalo razsek in krojenje mesa za prekmursko šunko in prleško tunko – domači mesnini, tipični za to območje, ter obdelavo svinjskega pleča oziroma izdelavo rolance.

Nekateri izmed tečajnikov načrtujejo eno od oblik dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, drugi pa bi si na ta način radi samo utrdili splošno znanje o predelavi mesa. Petrovičeva zaključuje, da je uspešno opravljen tečaj eden od pogojev za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije s tega področja. Kandidati, ki jo želijo pridobiti, morajo po znanih navodilih pripraviti zbirno mapo, vanjo pa morajo vložiti tudi potrdilo o uspešno opravljenem tečaju. O tem potem odloča posebna strokovna komisija, ki po potrebi kandidata povabi tudi na zagovor.

Praktično usposabljanje v mesno-predelovalnem obratu Lipič-Passero v Tešanovcih.

(PRE)VELIKA MOČ TRGOVCEV

Preseneča ga, da se v 17 letih samostojnosti v Sloveniji ni ustvarila podjetniška klima za formiranje vaških klavnic, kakor je to denimo v sosednji Avstriji, ki si jo v številnih pogledih v kmetijstvu jemljemo za vzgled. »Z vaškimi klavnicami oziroma prodajo mesa na domu bi kmetom omogočili vsaj malenkostno boljši ekonomski položaj, na ta način pa bi tudi potrošnikom omogočili dostop do kakovostnega mesa znanega porekla. Nenazadnje bi te lahko bile tudi konkurenca mesnicam v trgovskih verigah.«

Ker po njegovem prepričanju trije trgovci v Sloveniji z več kot 85-odstotnim deležem že lep čas obvladujejo tudi pridelavo in predelavo, se ves likvidnostni kapital steka v trgovine in se namesto pri kmetu in mesarju plemeniti pri trgovcu. »Zastavlja se mi vprašanje, zakaj politika doma in v EU tiho soglaša s takšnim obnašanjem trgovskih verig. To je pri nas še toliko bolj očitno.«

Tekmovanje za prekmurskega rezača vinske trte **RUDI NOVAK NAJBOLJŠI, TRETJI NJEGOV SIN BOŠTJAN**

Pravilna rez vinske trte je eden od temeljnih pogojev za kakovosten pridelek grozdja, od le-tega pa je potem odvisna tudi kakovost vina. Zaradi tega spoznanja so v Društvu vinogradnikov Goričko začeli s tekmovanji za rezača vinske trte. V okviru društva so jih doslej pripravili že pet. Da pa bi v tej smeri spodbudili tudi rezače iz drugih vinogradniških društev – v Prekmurju jih deluje 13 – je koordinacija društev vinogradnikov Prekmurja, še posebej pa Ernest Novak (KGZ Murska Sobota), glavni pobudnik za povezovanje in kakovostno usklajeno delo, specialistični kmetijski svetovalec s področja vinogradništva in vinarstva, sicer pa neumorni predsednik Društva vinogradnikov (DV) Goričko, tudi letos pripravila tekmovanje rezačev za prekmurskega prvaka.

V vinogradu vinotoča Janija Erniše v Suhem Vrhu se je tako pomerilo osem rezačev iz štirih društev: Filovci, Goričko, Kobilje in Strehovci. V odmerjenem času pol ure je bilo potrebno čimbolj kakovostno na dva šparona obrezati 30 trsov sorte laški rizling. Ocenjevali so tako hitrost opravljene rezi kakor tudi kakovost opravljenega dela.

Ocenjevalna komisija, ki jo je vodil Alojz Slepec, je ugotovila, da je naslov najboljšega rezača pripadel Rudolfu Novaku iz Moravskih Toplic, ki je od 162 možnih zbral 155 točk. Drugo mesto je osvojil Anton Nemeč iz Nuskove s 151 točkami, tretji pa je bil zmagovalčev sin Boštjan s 149,5 točke. Vsi so člani DV Goričko. Delo je sicer najhitreje

opravil drugo uvrščeni Nemeč, ki je za 30 trsov potreboval zavidljivih 16 minut in 50 sekund, pa tudi preostali tekmovalci so delo končali krepko pod 20 minutami.

Še beseda dve o zmagovalcu: Novakovi v Lončarovcih ljubiteljsko obdelujejo vinograd z 2.500 trsov izključno belih sort grozdja in so vključeni v integrirano pridelavo. Pri trženju vina nimajo težav, saj imajo stalne odjemalce, med katerimi so tudi gostinski lokali. Načrtujejo, da bi vinograd še razširili.

Po končanem tekmovanju je gostitelj Jani Erniša v svoji vinski kleti pripravil vodeno degustacijo v lastnem vinogradu pridelanih belih in rdečih vin. (G.G.)

Erniševi iz Tešanovec se poskušajo tudi v predikatih **LETOS PRVIČ ŠE SLAMNO VINO**

Na uveljavljeni vinogradniški kmetiji Marije in Mirana Erniše iz Tešanovec, ki ima vinograd in vinotoč na Jelovškovem bregu v Suhem Vrhu, se ob rednih trgativah v vinogradu s 4.000 trsi že dobro desetletje ukvarjajo tudi s pridelavo predikatnih vin. Miklavževem vinu, vinu sv. Treh kraljev ter še nekaterim drugim jagodnim in suhim jagodnim izborom bodo z letnico 2007 dodali tudi slamno vino, prvo te vrste v Prekmurju.

Kot smo izvedeli od gospodarja Mirana, so z nekaj sto trsov ob pomoči sosedov in prijateljev že sredi septembra potrgali grozdje sort chardonnay, sauvignon in šipon.

FOTO: Geza GRABAR

Miran, ki se je po upokojitvi povsem posvetil vinogradništvu, nas poduča, da je za slamno vino pomembno v celoti zdravo grozdje, brez ene same grozdne jagode zlahkne gnilobe. Če so jo našli ob trgatvi, so jo seveda odstranili.

Za tovrstno vino, ki ga bo vinski inšpektor po vsej verjetnosti uvrstil v predikat suhega jagodnega izbora, je kot za vse predikate značilno tudi dolgotrajno in kontrolirano vrenje. Pred stiskanjem posušenih grozdnih jagod je pomemben tudi način sušenja: v zabojih in v tankih plasteh na slami. Slama namreč omogoča kroženje zraka.

Zaradi zagotovitve enakomerne temperature in tudi umetno ustvarjenega vetra so Erniševi grozdje več kot dva meseca in pol sušili v lastni hladilnici za meso in druga živila. Teoretično je mogoče grozdje za slamno vino sušiti tudi v naravnem okolju, a je to zaradi različnih vremenskih vplivov zelo negotovo.

Ob stiskanju posušenih grozdnih jagod so namerili grozdni sok, ki je imel kar 156 Oekslejevih stopinj. Skupaj so iz okrog 150 kilogramov grozdja stisnili 40 litrov mošta.

Vino za pokušino bo nared približno čez leto dni, ko naj bi slamno vino napolnili v posebne, 2,5-decilitrske steklenice. (G.G.)

Najboljši rezači
z organizatorji
(od leve):

Ernest Novak,
Anton Nemeč,
Jani Erniša,
Rudi Novak,
Alojz Slepec
in Boštjan Novak.

Prosenjakovci

ZAGOTOVITI DOBRO IME ZA TUKAJŠNJA VINA

Urbarji družine Prosznyak, ki so izhajali iz okolice Prosenjakovec, zelo natančno navajajo ne le dajatve po vinogradih, ampak določajo tudi pravila, ki so veljala za lastnike, za izvoljenega vinogradniškega »meštra-sodnika« in za njegove prisežene pomočnike.

O gospodarjenju z vinogradi v Prosenjakovcih pričajo dokumenti iz 18. in 19. stoletja, ki med drugim navajajo, da neposlušnim lastnikom, tatovom, lahko odvzamejo in prodajo njihove gorice. V poznejših desetletjih, predvsem po veliki boleznih trte, so propadla cela območja plemenitih nasadov. Kasneje so posadili odpornejše, divje vrste, predvsem šmarnico, ki je tu kraljevala do srede 20. stoletja. Šele po letu 1960 so spet začeli uvajati nove vrste in danes so na griču Nagyhegy sodobni nasadi, kjer pridelujejo kvalitetna vina, ki imajo kupce po celi državi. Po vstopu v EU so v okviru KUD »Agy Endre« ustanovili vinogradniško sekcijo z 52 člani in vsak izmed njih je prvo leto simbolično po-

sadil eno trto v skupnem vinogradu. Po besedah Rajka Janjiča, vodje sekcije, so prebili led in lahko veliko storijo za razvoj več kot sto hektarjev zasebnih vinogradov v okolici Prosenjakovec, kjer je bilo v preteklosti veliko zamujenega. V prvem letu so imeli v zimskem času več predavanj o kletarjenju, poleti so postavili klopotec, skupaj s sosednjimi madžarskimi vinogradniki so organizirali ocenjevanje vin. Za letos so si zadali štiri naloge: v aprilu bodo posadili dodatnih 25 trsov v skupnem vinogradu, 7. maja se bodo udeležili skupnega ocenjevanja vin na Madžarskem, sredi avgusta bo postavljanje klopoteca s tradicionalnim piknikom in novembra načrtujejo še martinovanje. (-ep)

Bioplinarna Motvarjevci GRADBENO DOVOLJENJE OSTAJA V VELJAVI

Potem ko je Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) 22. januarja letos izdalo odločbo, po kateri – domnevno zaradi nekaterih proceduralnih napak investitorja – ostaja v veljavi že 4. decembra lani izdani sklep UE Murska Sobota za obnovo postopka izdaje gradbenega dovoljenja že skoraj zgrajene bioplinarne Panvitine družbe KG Rakičan Ekoteh, je »vroči« primer 11. marca letos dobil (začasni) epilog.

Domačini, krajevna skupnost ter reformatorska krščanska cerkev v RS vse od julija lani, ko se je v narodnostno mešanih in obmejnih Motvarjevcih začela gradnja, zaradi domnevnega smrada, hrupa, onesnaženosti okolja in nevarnosti eksplozije nasprotujejo bioplinarni sredi vasi. S pritožbo na izdajo gradbenega dovoljenja so v drugem poskusu dosegli obnovo postopka.

V ponovitvi postopka, iz katerega pa je MOP izločilo KS Motvarjevci in reformatorsko cerkev, so opravili ustno obravnavo štirih bioplinarni najbližjih domačinov (Silve in Eröja Geci, Aranke Hari in Katarine Žagar) in investitorja. V njem je murskosoboška upravna enota ugotovila, da je bila že prvotno izdano gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom o graditvi objektov in odlokom o prostorskih ureditvenih pogojih Občine Moravske Toplice, ki velja tudi za poselitveno območje naselja Motvarjevci, zato se prvotno izdano gradbeno dovoljenje »... pusti v veljavi«.

Ker v omenjenem odloku gradnja posameznih vrst objektov ni prepovedana, na upravni enoti ocenjujejo, da je gradnja bioplinarne na zemljišču, ki je bilo kot gradbeno že prvotno v lastni KG Rakičan, dovoljena. Kot so še zapisali v odločbi, se v ustreznosti in sprejemljivosti bioplinarne na obstoječi lokaciji upravni organ ne spušča, pač pa le presoja usklajenost projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja s prostorskimi izvedbenimi akti.

FOTO: GAZA GRABAR

PONUJENA ROKA DOMAČINOM

Matjaž Durič, direktor KG Rakičan Ekoteh, omenjeno informacijo komentira v besedami, da so tak razplet pričakovali. Tembolj, ker je postopek že februarja leta 2007 pridobljenega gradbenega dovoljenja potekal transparentno in strokovno.

Do tehničnega prevzema oziroma poskusnega obratovanja 0,835-megavatne bioplinarne kmetijskega tipa, ki bo kot glavno surovino uporabljala koruzno silažo in gnojevko, je investitorju ostalo od 10 do 14 dni dela na sami napravi. Bioplinarno pa naj bi po napovedih poskusno zagnali konec aprila.

Ob tem je Durič še povedal, da je Panvita še vedno pripravljena na dialog s krajani Motvarjevci in da izdana odločba ne pomeni poraza domačinov, pač pa le, da je investitorju omogočeno nadaljevati že začeti projekt. »V zvezi z njim smo bili vedno pripravljeni na strpen pogovor, v katerem smo predvideli tudi pozitivne učinke za kraj Motvarjevci, to je dodatna zaposlitev krajanov, nadgradnja bioplinarne z objektom za sprejem žit in podobno,« je zaključil.

INTERNACIONALIZACIJA PRIMERA

S takšno odločbo UE pa niso zadovoljni v Civilni iniciativi Motvarjevci, ki zastopa interese krajanov in domačih skupnosti. Na nedavnem sestanku so sklenili, da se bodo na odločbo upravne enote pritožili na MOP, z razpletom pa seznanili tudi pristojne evropske institucije. Tibor Vöröš, predsednik Madžarske samoupravne narodnostne skupnosti v občini, pravi, da je tudi omenjeni razplet njihove pritožbe dokaz, da v Sloveniji ni mogoče govoriti o narodnostnih pravicah avtohtone madžarske narodnosti, zato se bodo pritožili v Bruselj. S svojo namero bodo seznanili tudi slovensko vlado in predsednika države. Dodal je še, da je zadnja odločba, s katero so zavrgli pritožbo krajanov, slovenska sramota. (G.G.)

Panvita je že v fazi priprave projekta Motvarjevci II. To pomeni, da gre za postopke za nadgradnjo kmetijske bioplinarne s sušilnico za lucerno in različna žita, s čimer bodo lahko optimalno izkoristili tudi toplotno energijo, ki nastaja kot vzporedni produkt pri proizvodnji zelene električne energije. V zimskih mesecih naj bi toploto rabili za ogrevanje že obstoječe piščančje farme, ki je znotraj Panvitine enote Posestvo Motvarjevci, poleti pa za sušilnico.

UPRAVNA ENOTA JE DOLŽNA UPOŠTEVATI VELJAVNO ZAKONODAJO

S štirimi kratkimi vprašanji smo se obrnili tudi na Upravno enoto Murska Sobota in dobili naslednje odgovore Bernarde Tibaut, vodje Oddelka za okolje in prostor.

Začnimo na začetku: kakšne so dolžnosti upravne enote pri izdaji gradbenega dovoljenja?

Področje graditve objektov ureja Zakon o graditvi objektov (ZGO-1, UPB-1, Uradni list RS, št. 102/04, popravek 14/05). Tako se gradnja novega objekta, rekonstrukcija objekta, nadomestna gradnja in odstranitev objekta lahko začne na podlagi pravnomočnega gradbenega dovoljenja oziroma na lastno odgovornost investitorja po dokončnosti gradbenega dovoljenja (3. člen ZGO-1). Pristojni upravni organ za gradbene zadeve, ki izdaja gradbeno dovoljenje za objekte, ki niso objekti državnega pomena na prvi stopnji, je upravna enota, na katere območju leži nepremičnina,

ki je predmet izdaje gradbenega dovoljenja (24. člen ZGO-1). Naloga upravnega organa, torej upravne enote, v postopku izdaje gradbenega dovoljenja je, da preveri, ali so izpolnjeni vsi pogoji, določeni v 66. členu ZGO-1, in sicer:

- ali je projekt izdelan v skladu z izvedbenim prostorskim aktom
- ali je projekt izdelala pravna oziroma fizična oseba, ki izpolnjuje s tem zakonom predpisane pogoje za projektanta
- ali so k predvideni gradnji pridobljena vsa predpisana soglasja
- ali ima projekt predpisane sestavine in ali je opravljena revizijska projektne dokumentacije, kadar je predpisana

- ali je investitor predložil dokazilo, da so datjve in prispevki, določeni z zakonom plačani oziroma da so na drug način izpolnjene takšne njegove obveznosti in
- ali ima investitor pravico graditi

So bili vsi ti postopki dosledno upoštevani pri izdaji prvega dovoljenja za bioplinarno Motvarjevci v prvi polovici lanskega leta?

Upravna enota Murska Sobota je izdala gradbeno dovoljenje za gradnjo bioplinarne s pripadajočimi objekti za proizvodnjo električne energije v Motvarjevcih. Že v postopku izdaje prvotnega gradbenega dovoljenja za to gradnjo in pa tudi v obnovljenem postopku je upravni organ ugotovil, da so izpolnjeni vsi pogoji, določeni v 66. členu ZGO-1, in je zato gradbeno dovoljenje tudi izdal. Ugotovljeno je bilo:

- da je projekt izdelan v skladu z izvedbenim prostorskim aktom, to je Odlukom o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Občine Moravske Toplice (Ur. list RS, št. 71/98, 92/03, 48/2004), po katerem je na poselitvenih območjih naselij in delov naselij dopustna novogradnja vseh vrst objektov (11. člen),
- da je projekt izdelala pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje za projektanta,
- da so bila k predvideni gradnji pridobljena vsa predpisana soglasja: projektni pogoji in soglasja upravljalcev infrastrukturnih objektov in naprav na tem območju (Elektro Maribor, Telekom Slovenija, Čista narava), Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (požarno soglasje) in Agencije RS za okolje (naravovarstveno soglasje), Občina Moravske Toplice je izdala lokacijsko informacijo za projektiranje, v obnovljenem postopku pa so bila predložena še okoljevarstvena dovoljenja za obratovanje bioplinarne glede emisij v zrak, za predelavo odpadkov 2007 in glede emisij hrupa,
- da ima projekt predpisane sestavine,
- da je investitor predložil dokazilo, da so datjve in prispevki, določeni z zakonom, plačani,
- da ima investitor pravico na navedem zemljišču pravico graditi.

Kaj, konkretno, vse ste opravili pri obravnavi pritožbe, pred izdajo zadnje odločbe?

Stranke so predlagale obnovo postopka prvotnega gradbenega dovoljenja predvsem iz razloga, da je vplivno območje nameravane gradnje prikazano napačno in bi kot stranke v postopku izdaje gradbenega dovoljenja morale sodelovati. Upravni organ jim je v obnovljenem postopku na ustni obravnavi dal možnost, da se z nameravano gradnjo seznanijo in se o njej izrečejo. Vsi so name-ravani gradnji nasprotovali iz razloga, da bosta z gradnjo bioplinarne ogroženo njihovo zdravje in varnost, poslabšalo pa se bo njihovo bivalno okolje, saj že sedaj smrdi z obstoječe piščančje far-me. Po njihovem mnenju je gradnja bioplinarne nesprejemljiva in tudi ni v skladu s prostorskimi akti Občine Moravske Toplice. Spremenjeno vplivno območje gradnje bioplinarne je bilo v obnovitvenem postopku upoštevano in strankam dana možnost, da za-varujejo svoje interese in pravne koristi. Zahtevku strank, da se bioplinarna na tem območju ne bi gradila, upravni organ ni mogel ugoditi, strinja pa se z ugotovitvami, da bo bioplinarna imela vpliv na okolje. Vplive na okolje je predvidel tudi projektant, zato je v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja predvidel (predvsem z izbiro tehnologije) ustrezne ukrepe za preprečevanje tega oz. ohranjanje še zakonsko dopustnega stanja.

Domaćini (civilna iniciativa) grozi z internacionalizacijo. Če-tudi se to zgodi, ste vi – kolikor razumem – še vedno za-vezani ravnati po naši zakonodaji, kajne?

Upravna enota je pri svoji odločitvi dolžna upoštevati veljavno zakonodajo s področja graditve objektov.

Ludvik Sočić

LOVSKA DRUŽINA PROSEJAKOVCI

Št.: 01-56/08
Dne: 22.03.2008

OBVESTILO

Lovska družina Prosenjakovci v skladu s 56. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16 z dne 20.02.2004 in št. 17 z dne 12.02.2008) obvešča imetnike kmetijskih in gozdnih kultur na območju Lovske družine Prosenjakovci, da so imenovani pooblaščenici upravljalca lovišča za ocenjevanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah za dobo štirih let.

Lovska družina Prosenjakovci upravlja z loviščem na območju k. o. Berkovci, Čikečka vas, Fokovci, Ivanjševci, Kančevci, Lončarovci, Motvarjevci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Središče in delno k. o. Ivanovci ter Vučja Gomila.

Imenovani pooblaščenici so:

1. **Ludvik Berden**, stanujoč Berkovci 12, 9207 Prosenjakovci, telefon 02/544 11 12, GSM 041 328 255;
2. **Marjan Burjan**, stanujoč Mladinska 1, Rakičan, 9000 Murska Sobota, telefon 02/524 10 56, GSM 051 352 565;
3. **Rajko Janjić**, stanujoč Prosenjakovci 71, 9207 Prosenjakovci, telefon 02/544 11 40, GSM 031 838 164;
4. **Ernest Kovač**, stanujoč Domanjševci 101, 9206 Križevci, telefon 02/554 11 65, GSM 031 472 721;
5. **Davorin Novak**, stanujoč Štefana Kovača 15, 9000 Murska Sobota, telefon 02/532 13 32 in GSM 041 765 325;
6. **Ludvik Rituper**, stanujoč Jakobovo naselje 23, 9000 Murska Sobota, telefon 02/530 47 65, GSM 041 671 038.

Oškodovanec je dolžan po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah prijaviti v treh dneh od dneva, ko je škodo opazil in to pisno pooblaščenцу upravljalca.

Prijava mora vsebovati parcelno številko, katastrsko občino, št. gerka in kulturo.

LOVSKI ZDRAVO!

Ludvik RITUPER, l.r.
predsednik LD Prosenjakovci

PÁRTOSFALVI VADÁSZEGYLET

Szám: 01-56/08
Dátum: 2008.03.22.

ÉRTESÍTÉS

Vadról és vadászatról szóló törvény 56. cikkelyével összhangban (Szk Hivatalos Lapja, 16. sz. 2004.02.20-ki dátummal és 16. sz. 2008. 02. 12-ki dátummal) értesítjük a Pártosfalvi Vadászegylet területén lévő mezőgazdasági földterületek és erdők tulajdonosait, hogy a vadászterület felhatalmazott igazgatója részéről négy évre kinevezettek a mezőgazdasági- és erdőterületeken történő károk becslései.

A Pártosfalvi Vadászegylet a Berkovci, Csekefa, Fokovci, Ivanjševci, Kančevci, Lončarevci, Szentlászló, Kisfalu, Párosfalva, Ratkovci, Selo, Szerdahely és részben Ivanovci és Vučja Gomila kat. községekben igazgatója a vadászterületet.

A kinevezett felhatalmazottak a következők:

1. **Ludvik Berden**, Berkovci 12, 9207 Pártosfalva, telefon 02 544 11 12, GSM 041 328 255;
2. **Marjan Burjan**, Rakičan, Mladinska 1, 9000 Murska Sobota, telefon 02 524 10 56, GSM 051 352 565;
3. **Rajko Janjić**, Pártosfalva 71, 9207 Pártosfalva, telefon 02 544 11 40, GSM 031 838 164;
4. **Ernest Kovač**, Domonkosfa 101, 9206 Križevci, telefon 02 554 11 65, GSM 031 472 721;
5. **Davorin Novak**, Štefana Kovača 15, 9000 Murska Sobota, telefon 02 532 13 32, GSM 041 765 325;
6. **Ludvik Rituper**, Jakobovo naselje 23, 9000 Murska Sobota, telefon 02 530 47 65, GSM 041 671 038.

A kárvallott a Vadról és vadászatról szóló törvény 56. cikkelye alapján köteles a mezőgazdasági- és erdőterületeken történő kárt az észrevételtől számítva 3 napon belül írásbelileg jelenteni a felhatalmazott személynek.

A jelentésben fel kell tüntetni a parcella számát, a kataszteri községet, gerk-számot és a mezőgazdasági kultúra fajtáját.

TISZTELETTEL!

Ludvik RITUPER, s. k.,
a Pártosfalvi VE elnöke

Športniki v občini v letu 2007

NAJBOLJŠI ROBERT ČONTALA, SONJA GABOR IN ŽNK POMURJE

V naši občini je veliko dobrih športnikov, ki leto za letom poskrbijo, da se glas o njihovih športnih uspehih sliši daleč po Sloveniji in tudi v tujini. Zato je prav, da v Občinski športni zvezi (OŠZ) Moravske Toplice, krovni športni organizaciji z več kot 20 klubi in športnimi društvi, s plaketami in priznanji nagradijo najboljše v posamični in ekipni konkurenci, spomnijo pa se tudi zaslužnih športnih delavcev, ki so na področju športa in rekreacije v preteklosti pustili neizbrisen pečat. Predsednik komisije za izbor športnika občine 2007, Koloman Pintarič, je povedal, da je komisija najboljše izbrala na osnovni prispelih predlogov, teh pa je bilo tudi letos zelo veliko.

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI: ČONTALA, KULČAR, KERČMAR

V moški konkurenci je naslov najboljšega športnika v občini v minullem letu pripadel strelcu Robertu Čontali iz Sebeborec, članu tamkajšnjega strelskega društva. Je strelec, ki v zadnjih letih dosega vse boljše rezultate in se uvršča v sam vrh pomurskega strelstva. To je potrdil z odmevnimi zmagami na različnih tekmovanjih, zaslužen pa je tudi za uspehe društva.

Na drugo mesto se je uvrstil Kristjan Kulčar, nogometaš NK Mura 05, doma iz Filovec, ki je minulo leto nastopal za ekipo NK Nafta iz Lendave, s svojimi igrami pa potrdil, da je eden najboljših mladih igralcev okroglega usnja v Pomurju; prav tako nogometaš, Iztok Kerčmar iz Sebeborec, član NK Čarda Martjanci, je bil izbran za tretjega najboljšega športnika. Kot je zapisano v obrazložitvi, je Iztok že več let eden najpomembnejših igralcev ekipe, zato mu gre največ za slug za uspešno nastopanje Čarde v Pomurski nogometni ligi.

NAJBOLJŠE ŠPORTNICE: GABOR, GOMBOC, KUČAN

Sonja Gabor iz Filovec, članica tamkajšnjega Ženskega nogometnega kluba (ŽNK) Pomurje, velja za eno najboljših igralk v klubu, svoje vrline pa je potrdila tudi kot članica slovenske nogometne reprezentance. Zato ne preseneča, da je bila izbrana za najboljšo športnico občine v letu 2007. Sonja se je s svojim klubom v državnem ligaškem tekmovanju uvrstila na 2. mesto, v zimski ligi pa je ekipa osvojila naslov državnih prvakinja, prav tako tudi pokal Slovenije.

Tekačica Simona Gomboc iz Ivanovec je letos osvojila 2., igralka hokeja na travi HK Moravske Toplice Danijela Kučan iz Tešanovec pa 3. mesto. Simona se že vrsto let uvršča med najboljše rekreativne tekačice v Sloveniji. Lani je bila v skupni razvrstitvi tekov za Pomurski pokal v rekreativnih tekih uvrščena na 2. mesto, zmagala pa je na treh posameznih tekih. Je tudi petkratna zaporedna zmagovalka teka na 5 km na tekaškem maratonu Treh src v Radencih, na cestnem državnem prvenstvu v teku na 10 km pa je osvojila 2. mesto. Danijela pa je ena najboljših igralk v hokejskem klubu, s katerim je osvojila 2 mesto v srednjeevropski ligi.

ŠPORTNE EKIPE:

ŽNK POMURJE, NK ČARDA, HK MORAVSKE TOPLICE

Tudi letos je naslov najboljšega v ekipni konkurenci pripadel ŽNK Pomurje iz Filovec, ki že več let sodi med najboljše nogometne kolektive v Sloveniji. Članice so lani postale pokalne prvakinja Slovenije, v državnem ligaškem tekmovanju pa so bile druge. V okviru kluba uspešno delujejo tudi mlajše selekcije.

NK Čarda iz Martjanec je prav tako zelo poznan pomurski športni javnosti, saj je standardno po uspehih med vodilnimi klubi v Pomurski nogometni ligi (PNL), v klubu pa se lahko pohvalijo tudi z dobro organiziranostjo in skrbjo za videz športnih objektov. V letu 2007 je bila članska ekipa v PNL druga, uspešno pa nastopajo tudi mlajše selekcije.

HK Moravske Toplice na tretjem mestu pa je športni kolektiv, ki uspešno združuje igranje hokeja na travi tako v ženski kot moški ekipi, zglede na skrbni tudi za delo z mlajšimi selekcijami.

MLADI IN ZASLUŽNI ŠPORTNI DELAVCI: KOČAR, CIPOT, CIFER

Ker na mladih svet stoji, organizatorji razglasitve tudi letos niso zaobšli mladih oziroma perspektivnih športnikov. Med fanti je naziv najperspektivnejšega športnika pripadel Danijelu Kočarju iz Fokovec, tekmovalcu Rokoborskega društva Sobota iz Murske Sobotice. Velja za enega najobetavnih mladih rokoborcev v državi. Med drugim je osvojil dva naslova državnega prvaka v konkurenci dečkov, zmagal pa je še na dveh turnirjih v Sloveniji, na mednarodnem turnirju v Italiji pa je bil 5.

Kaja Cipot iz Tešanovec je zelo obetavna igralka nogometa, članica kadetske selekcije ŽNK Pomurje, s katero je lani v slovenski ligi osvojila 2. mesto, v dvoranskem nogometu pa naslov državnih prvakinja. Je tudi stalna članica slovenske ženske kadetske nogometne reprezentance.

Najboljši (od leve): Franc Cifer, zaslužni športni delavec, najboljši športnik Robert Čontala, najboljša športnica Sonja Gabor in Stefan Kozic, predsednik ŽNK Pomurje kot predstavnik najboljše športne ekipe.

Plaketa zaslužnemu športnemu delavcu za leto 2007 je pripadla Francu Cifru st. iz Sebeborec, ki je kot aktiven igralec igral v več nogometnih klubih, med drugim tudi pri NK Mura. S športom se je začel ukvarjati že v mladih letih. Bil je tudi med ustanovnimi člani NK Čarda, kjer je najprej igral, bil zatem trener, nazadnje pa je v klubu opravljal različne druge naloge. Z njegovim imenom je povezan tudi razvoj malega nogometa v Pomurju, saj je pomagal pri ustanavljanju več klubov, vrsto let pa je bil aktiven tudi v regijski zvezi klubov malega nogometa. Vse od ustanovitve aktivno deluje tudi v organih OŠZ Moravske Toplice.

ŠPORTU POSEBNO MESTO TUDI V PRORAČUNU

Kot je na priložnostni prireditvi razglasitve najboljših v Andrejcih dejal predsednik OŠZ Branko Recek, je zveza lani počastila že 10-letnico uspešnega delovanja in v tem času se je do potankosti uveljavilo njeno poslanstvo. Ne le na občinskem nivoju, pač pa z regijsko pisarno za šport in z nekaterimi odmevnejšimi prireditvami tudi na regijski in celo mednarodni ravni. Široko podporo za športno dejavnost ji nudi lokalna skupnost, saj je letos za delovanje OŠZ, investicije in amortizacijo športnih objektov iz občinskega proračuna namenjenih rekordnih 63 tisoč evrov.

Dosežke športnikov iz naše občine izjemno ceni in jih spoštuje tudi župan Franc Cipot. Verjetno se dobro počuti tudi športnik, ki ve, da v sredini, od koder prihaja, njegove rezultate pozitivno ocenjujejo, je omenil župan. Ob tej priložnosti je zahvalo izrekel tudi vsem organizatorjem športnih prireditev in drugih tekmovanj na občinski ravni, saj s tem opravljajo pomembno poslanstvo. Ni pa pozabil omeniti niti posameznikov, ki so pri delovanju OŠZ že vse od njenega nastanka.

IZREDNI PLAKETI ZA ČRNKA IN PODLESKA

OŠZ Moravske Toplice je podelila tudi dve izredni plaketi: plaketo za izjemni prispevek k razvoju športa v občini Jožetu Črnku iz Murske Sobotice kot športnemu delavcu, zaslužnemu za ustanovitev in uspešno delovanje HK Moravske Toplice. Je najbolj zaslužen, da je hokej na travi v Moravskih Toplicah dosegel tolikšne razsežnosti in danes nudi možnost ukvarjanja s tem lepim športom vse večjemu številu mladih. S svojimi idejami in delom dosega, da na igrišče prihajajo mladi, ki si želijo ukvarjati se s športom.

Občinska športna zveza Moravske Toplice

LETOS KAR ŠESTNAJST ŠPORTNIH PRIREDITEV

OŠZ Moravske Toplice je objavila koledar športno-rekreativnih prireditev, katerih organizatorica je v letu 2008. Po zimskem prvenstvu v dvoranskem nogometu za mlade (U-12 in U-14), turnirju v okviru zimske lige malega nogometa in razglasitvi najboljših športnikov bo prvo odmevnejše tekmovanje 3. maja, ko bo v Moravskih Toplicah 3. Moravski tek, ki bo veljal tudi za Pomurski pokal v rekreativnih tekih in za mednarodni pokal teka treh dežel (CERR-CUP 2008).

Maja bo na vzletišču Marič pri Moravskih Toplicah tudi pokalno modelarsko tekmovanje oziroma pokal v letenju z motornimi letali. 7. junija bo v Moravskih Toplicah tradicionalno srečanje imetnikov olimpijske kartice, v večernih urah pa še Olimpijski tek, dan pozneje (8. junija) bo na sporedu kolesarski maraton Ajda. Pokalno prvenstvo občine oziroma klubov malega nogometa bo 15. junija v Prosenjakovcih, 22. junija pa v Selu pokalni turnir v velikem nogometu.

Konec avgusta (24. 8.) bo v Moravskih Toplicah turnir v hokeju na travi, slab teden pozneje (30. 8.) pa v okviru občinskega praznika še kolesarski maraton po občini. 6. septembra bodo nogometni turnir za člane in članice ter mini otroška olimpiada in golfski turnir, vse v Moravskih Toplicah. Okrog martinovega, 7. oziroma 8. novembra, bo v Ivanovcih tradicionalni šahovski turnir, na relaciji Martjanci-Moravske Toplice-Jelovškov breg pa 9. Martinov pohod. 21. decembra bo v Sebeborcih v okviru božično-novoletnega turnirja prvenstvo z značno puško za občinski pokal.

PETI POHOD PO SLADKI POTI

Več kot 200 pohodnikov je tudi letos občudovalo lepote vzhodnega dela naše občine, krajev Ratkovci, Berkovci, Fokovci, Ivanjševci in Lončarovci. Tolikšna je namreč številka udeležencev letošnjega jubilejnega 5. pohoda *Po sladki poti*.

Moči pri organizaciji prireditve sta tudi letos združila Mikroturistični gozd Sladka pot in PGD Ratkovci, podporo na progi pa so jim nudila tudi druga društva, organizacije in posamezniki. Na okrog 12 km dolgi krožni poti po neokrnjeni naravi, začeni pred ratkovskim vaško-gasilskim domom, kjer je bil tudi kratki kulturni program, so pohodniki spoznavali stari leseni Časarjev mlin v Berkovcih, čebelarstvo pri družini Kozic v Ivanjševcih, medicinarstvo Celec v Ratkovcih, čez drm in strm pa tudi redke rastlinske in živalske vrste. Pohodniki so se letos sladkali in krepili na kar treh postojankah. Na enem od njih so se lahko poizkusili v streljanju z lokom.

Franc Podlessek iz Noršinec je dobil plaketo za izjemne športne dosežke v športu. Velja za najuspešnejšega športnika v občini doslej. S športnimi dosežki na področju rokoborbe je zaznamoval 80. in 90. leta prejšnjega stoletja. Kot reprezentant nekdanje skupne države (Jugoslavije) se je udeležil več svetovnih, evropskih, balkanskih in sredozemskih prvenstev. Njegovi največji uspehi so 4. mesto na svetovnem prvenstvu leta 1986, leta 1987 je osvojil naslov sredozemskega prvaka, krona njegove izjemne športne poti pa je udeležba na olimpijskih igrah v Seulu v Koreji leta 1988, ko je pred natanko 20 leti zasedel 8. mesto.

Moravske Toplice

DESET LET GOLFA

Letos mineva deset let od začetkov golfa v Moravskih Toplicah. Leta 1998 so namreč namenu predali I. fazo golfskega igrišča z nekaj luknjami in takrat je bil ustanovljen Golfski klub Moravske Toplice. Danes je vanj včlanjenih že več kot 50 članov. V minulem letu je klub izvedel kar 41 turnirjev, kar kaže na zelo aktivno delovanje kluba.

Med pomembnejšimi turnirji v Moravskih Toplicah so Mednarodno mladinsko prvenstvo Slovenije, turnirji v okviru tekmovanj Golf zveze Slovenije ter sponzorski turnirji. Ekipe Golf kluba Moravske Toplice so v lanskem letu sodelovale v Štajerski ligi Stableford in v ligah Golf zveze Slovenije, in sicer v članski, seniorski, ženski konkurenci in Junior tour oziroma Mini cupu. Odmevni so rezultati mladih igralcev golfa pod vodstvom profesionalnega učitelja golfa Bojana Gaberca, med njimi 1. mesto Žige Avseca v skupini B na mladinskem državnem prvenstvu v Moravskih Toplicah ter 5. mesto Davida Ošlaja v isti kategoriji, 1. mesto Vanje Bransberger na ženskem pokalnem tekmovanju ter 2. mesto ekipe Golf kluba Moravske Toplice na moškem pokalnem tekmovanju.

V letošnjem letu so prioritete aktivnosti kluba usmerjene v promocijo in popularizacijo golfa s ciljem povečevati število članov, okrepitev povezovanja z drugimi klubi, povečanje števila turnirjev in srečanj na domicilnem igrišču, krepitev dela z mladimi ter spodbujanje mladih k včlanitvi v klub.

Se beseda dve o igrišču: golf igrišče Livada se z 18 igralnimi polji razprostira na več kot 50 hektarjih in kot naravni park obdaja turistični kompleks Terme 3000. Njegova posebnost je igralno polje številka 9, ki je s skoraj 600 metri najdaljše v Sloveniji. Ob atraktivnosti golf igrišča Livada pa z ureditvijo novih prostorov za golfiste v petzvezdičnem hotelu Livada Prestige celovito zaokrožujejo turistično ponudbo tudi za najzahtevnejše goste. Okrogli jubilej ob omenjenih obletnicah bodo v Moravskih Toplicah predvidoma počastili septembra.

Martjanci

SVETOVNI POKAL LETALSKIH MODELOV

Društvo modelarjev (DM) Pomurja je v Martjancih tudi letos pripravilo tradicionalno tekmovanje. Vendar to ni bilo običajno tekmovanje za slovenski pokal kakor prejšnja leta, pač pa je organizatorjem uspel nenavaden podvig – pod okriljem Svetovne letalske zveze (FAI) so namreč prvič gostili tekmovanje za svetovni pokal.

Tekmovanja, imenovanega Mura Cup 2008, se je v zelo težavnih vremenskih razmerah – oba dneva je namreč modele letal, ki jih sestavi vsak tekmovalac posebej, oviral zelo močan veter spremljivih smeri – udeležilo 95 modelarjev iz osmih držav. Z velikim uspehom so nastopili tudi pomurski tekmovalci, nekateri tudi iz naše občine.

V absolutni članski konkurenci modelov F-1 A je 1. mesto pripadlo Boštjanu Bagariju (Aeroklub Murska Sobota), 4. je bil Rok Šiftar (ŠRD Štart, Polana pri Murski Soboti), zmagovalac pri mladinci, 11. pa je bil Andrej Cigüt iz Martjanec, član DM Pomurja. Drugi tekmovalac iz naše občine, Grega Filo iz Martjanec, je bil med mladinci 11. Dejan Gomboc iz Martjanec ni tekmoval, saj je zaradi nepredvidljivega in turbulentnega vetra ostal brez modela.

Ljubitelji letalskih modelov so lahko občudovali tudi letenje v kategoriji F-1 B in F-1 C, kjer pa pomurski tekmovalci niso nastopili.

Tekmovanje je bilo zelo dobra promocija za našo občino, zato organizatorji računajo, da bodo tekmovanje na svetovni ravni pripravili tudi prihodnje leto.

ZBIRNI CENTRI ZA LOČENO ZBIRANJE FRAKCIJ

Ureditev zbirnih centrov za oddajo ločeno zbranih odpadkov zahteva Odredba o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki.

V omenjeni odredbi je zbirni center definiran kot pokrit ali nepokrit prostor, urejen in opremljen za ločeno zbiranje in začasno hranjenje vseh vrst ločenih frakcij, kjer povzročitelji komunalnih odpadkov iz širše okolice izvajalcu javne službe prepuščajo te frakcije in kosovne odpadke. Zbirni center je lahko hkrati urejen tudi kot zbiralnica nevarnih frakcij.

Podjetje Saubermacher&Komunala upravlja zbirni center za ločeno zbiranje frakcij za občane občin Puconci in Moravske Toplice v Puconcih ob odlagališču komunalnih odpadkov.

Zbirni centri so namenjeni izključno zbiranju ločenih frakcij, kot so papir, steklo, plastika, kovine, električna in elektronska oprema, les in kosovni odpadki. Kljub nenehnemu opozarjanju in ozaveščanju občanov še vedno zelo pogosto ugotavljamo, da le-ti ne upoštevajo navodil za pravilno ločeno oddajanje odpadkov. Prav tako občani ne spoštujejo navodil o

tem, kaj sodi in kaj ne sodi v zbirne centre. Da ne bi prihajalo do nejevolje občanov ob dovozu sekundarnih surovin v zbirne centre, želimo tokrat še enkrat opozoriti, da v zbirnih centrih ne sprejemamo nevarnih in posebnih odpadkov, kot so azbestni odpadki, gume, gradbeni odpadki, akumulatorji, plastični avtomobilski odbijači, čistila, neonska svetila in podobno, ter ostalih odpadkov, to je nesortiranih onesnaženih odpadkov, ki sodijo v črno-sivi zabojnik. Če imate večjo količino le-teh, lahko zamenjate zabojnik za ostale odpadke za večjega ali kupite vrečke za odvoz dodatne količine odpadkov na sedežu našega podjetja v Kopaljski ulici 2 v Murški Soboti ali pri vozniku v času odvoza odpadkov.

Hkrati ugotavljamo, da povzročitelji odpadkov ne upoštevajo, komu so zbirni centri namenjeni. Zbirni centri so namenjeni izključno občanom in v njih ne sprejemamo odpadkov iz opravljanja dejavnosti – torej

ne sprejemamo odpadkov od samostojnih podjetnikov, družb z omejeno odgovornostjo, delniških družb, javnih podjetij, društev, zavodov in drugih organizacij. Le-ti lahko s podjetjem Saubermacher&Komunala sklenejo pogodbo o gospodarnem ravnanju s posamezno vrsto odpadkov.

Prosimo Vas, da pripeljete odpadke v zbirni center ločeno ter tako razbremenite okolje in odlagališče Puconci, industriji pa vrnete sekundarne surovine. Oddaja odpadkov v zbirnih centrih je brezplačna!

DELOVNI ČAS

ZBIRNEGA CENTRA PUCONCI

(za občini Puconci in Moravske Toplice)

OKTOBER – MAREC: od 8.00 do 17.00

APRIL – SEPTEMBER: od 8.00 do 19.00

SOBOTA: od 8.00 do 12.00

NEDELJA, PRAZNIKI: ZAPRTO

ZBIRNI CENTER se nahaja ob deponiji za nenevarne odpadke v Puconcih.

AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTEV

Nekatere vrste odpadkov zahtevajo vedno snovno povezano in od drugih vrst ločeno obdelavo. Pri tem je potrebno paziti, da škodljive snovi ne pridejo v stik z odpadki, ki jih je še mogoče uporabiti. Prav nevarne snovi iz gospodinjestev so zaradi kemične sestave dejavniki, ki lahko uniči sleherni koncept gospodarjenja z odpadki ter preprečuje njihovo koristno izkoriščanje in deponiranje. Danes nastaja v gospodinjestvih veliko posebnih in nevarnih odpadkov, pa tudi njihova sestava je precej spremenjena. Kljub temu posvečamo premalo pozornosti obdelovanju nevarnih snovi, o čemer pričajo številne nesreče pri obdelovanju gospodinjskih odpadkov, požari, eksplozije, škodljive snovi v odtočnih vodah ...

Odpadek je lahko eksploziven, oksidativen, vnetljiv, dražljiv, zdravju škodljiv, strupen, rakotvoren, jedek, infektiven, mutagen, ekotoksičen ... Lahko sprošča strupene pline ob stiku z zrakom, vodo ali kislino. Imamo tudi odpadke, za katere obstaja možnost, da se iz njih izlužijo snovi, ki imajo eno od prej navedenih lastnosti. Če nevarne odpadke pomešamo med nenevarne, se nevarne snovi prenesejo in nenevarni odpadki postanejo nevarni. Baterija na primer vsebuje težke kovine (kadmij, krom, nikelj), ki se v prenesejo ob nesortiranju odpadkov na nenevarne odpadke. Le ustrezno motivirani in okoljsko ozaveščeni občani, ki so pripravljene sodelovati pri zbiranju nevarnih snovi in prevzeti odgovornost za svoje ravnanje, lahko pripomorejo k pravilnemu in trajnemu odstranjevanju.

Na osnovi Odredbe o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki moramo v naseljih z več kot 1.000 prebivalci, v katerih ni zbiralnice nevarnih frakcij, v okviru javne službe zagotoviti ločeno zbiranje nevarnih frakcij s premično zbiralnico nevarnih frakcij najmanj enkrat v koledarskem letu. Podjetje Saubermacher&Komunala zbira nevarne odpadke s pomočjo premične zbiralnice in jih predaja pooblaščenim predelovalcem ali odstranjevalcem. Ekipo sestavljata voznik in kemik, ki razvršča nevarne snovi, ki jih prinesejo občani, glede na kemične lastnosti, da bi preprečili škodljive reakcije. Kraj, datum in ura postanka premične zbiralnice so vnaprej določeni z urnikom, s katerim so občani obveščeni z na-

znanilom, objavljenim na krajevno običajen način. Po opravljenem zbiranju prejme občina zbirni zapisnik, iz katerega je razviden rezultat zbiranja.

Med akcijo zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjestev lahko občani oddajo naslednje vrste nevarnih odpadkov:

1. embalažo, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi (ostanki barv, lakov, lepil, smol, posode s preostankom barv in lakov, čopiči, krpe, mešala, lopatice ..., ostanke, onesnaženi z oljem – oljni filtri, embalaža, veziva in odpadna olja),
2. barve, lake, spreje, impregnirana sredstva, premaze,
3. odpadna olja (motorna, hidravlična, mazalna olja ...),
4. razredčila, odpadna topila,
5. odpadna zdravila,
6. baterije in akumulatorje vseh vrst (baterijski vložki, baterijski gumbi, avtomobilski, kamionski, traktorski akumulatorji),
7. odpadna zaščitna sredstva (škropiva vseh vrst s področja sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva, poljedelstva),
8. kisline, luge, belila, čistila, lepila, fotokemikalije,
9. pralna in kozmetična sredstva, ki vsebujejo nevarne snovi,
10. živosrebrne (Hg) termometre in druge živosrebrne instrumente,
11. neonska svetila (cevi) in halogenska svetila,
12. odpadna jedilna olja.

Akcije zbiranja nevarnih odpadkov v občinah so namenjene izključno gospodinjestvom, oddaja odpadkov pa je za občane brezplačna. Stroške poravnava občina ali pa so vključeni v ceno mesečnega odvoza odpadkov.

Spoštovane občanke in občani!

Prosimo Vas, da nevarnih odpadkov ne odlagate v zabojnike za ostale odpadke in v ali ob zabojnike na zbirnih mestih, saj lahko s takšnim početjem povzročite poškodbe svojih najdražjih. Do spomladanske ali jesenske akcije zbiranja nevarnih odpadkov iz gospodinjestev le-te začasno skladiščite doma v zaprti originalni embalaži, ločeno od drugih stvari in izven dosega otrok.

V skladu z veljavnimi zakonskimi določili mora biti v vsakem kraju ne glede na število prebivalcev zagotovljeno prevzemanje kosovnih odpadkov na prevzemnih mestih kosovnih odpadkov najmanj enkrat v koledarskem letu.

Podjetje Saubermacher&Komunala odvažava kosovne odpadke iz gospodinjstev od hiše do hiše oziroma s prevzemnih mest na območju stanovanjskih blokov. Kosovne odpadke morajo občani pripraviti en dan prej ali najpozneje do šeste ure zjutraj na dan odvoza na mestu prevzema ob cestišču tako, da ne ovirajo prometa. Občani so z urnikom zbiranja kosovnih odpadkov seznanjeni na krajevno običajen način, in sicer s pomočjo plakatov ali objav v občinskih glasilih ter lokalnih radijskih in televizijskih postajah.

Ob akcijah zbiranja kosovnih odpadkov v posameznih naseljih v podjetju Saubermacher-Komunala ugotavljamo, da občani kljub nenehnemu ozaveščanju še vedno velikokrat ne vedo, kaj sodi med kosovne odpadke.

Med kosovne odpadke sodijo:

pohištvo, stara okna in vrata, ograje, vozčki, kolesa, žlebovi, vzmetnice, električna in elektronska oprema (štedilniki, hladilniki, TV aparati, računalniki...), peči, smuči itd. ter drugi predmeti, ki zaradi svoje velikosti ne sodijo v zabojnike za komunalne odpadke.

Med kosovne odpadke ne sodijo:

azbestni odpadki, gume, keramične ploščice in drugi gradbeni odpadki, veje in drugi biološki odpadki, mešani komunalni odpadki itd.

Prosimo Vas, da kosovne odpadke, ki jih imate doma, hranite in počakate na akcijo zbiranja kosovnih odpadkov v Vašem kraju ter jih na dan odvoza postavite na prevzemno mesto ali jih med letom pripeljete v zbirni center za ločeno zbiranje frakcij, če ga ima Vaša občina urejenega.

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

OD 5. 5. 2008 DO 14. 5. 2008

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV (stari štedilniki, pralni stroji, staro pohištvo ...)

Odvoz bo potekal po naslednjem urniku:

PONEDELJEK, 5. 5. 2008
Moravske Toplice, Suhi Vrh

TOREK, 6. 5. 2008
Tešanovci, Martjanci, Norsinci

SREDA, 7. 5. 2008
Mlajtinci, Lukačevci, Ivanci, Sebeborci

ČETRTEK, 8. 5. 2008
Krcni, Ivanovci, Andrejci, Fokovci, Selo

PETEK, 9. 5. 2008
Lončarovci, Ratkovci, Središče

PONEDELJEK, 12. 5. 2008
Vučja Gomila, Berkovci, Ivanjševci, Kančevci

TOREK, 13. 5. 2008
Prosenjakovci, Motvarjevci, Pordašinci, Čikečka vas, Bukovnica

SREDA, 14. 5. 2008
Bogojina, Filovci

Razrezanih avtomobilov, gum s platišči, azbestnih plošč in gradbenega materiala ne odvažamo.

Gospodinjstva v omenjenih vaseh prosimo, da KOSOVNE ODPADKE ZJUTRAJ, NA DAN ODVOZA, POSTAVIJO na rob cestišča. Na gorickem delu prosimo gospodinjstva, da kosovne odpadke odložite na rob glavne ceste. Prosimo, da urnik odvoza KOSOVNIH ODPADKOV UPOŠTEVATE.

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV JE ZA GOSPODINJSTVA BREZPLAČNO.

Če imate še kakšno vprašanje glede odvoza KOSOVNIH ODPADKOV, nas pokličite na telefon številka 521 37 20.

SAUBERMACHER&KOMUNALA Murska Sobota
in
OBČINA MORAVSKE TOPLICE

ZBIRANJE NEVARNIH ODPADKOV

(barve-laki, pesticidi, olja, čistila, zdravila, aerosoli, topila, akumulatorji, baterije...)

V OBČINI MORAVSKE TOPLICE BO V SOBOTO, 10. MAJA 2008

Od 8.00 do 9.00 Martjanci (za vaškim domom)
Od 9.00 do 10.00 Moravske Toplice (gasilski dom)
Od 10.00 do 11.00 Tešanovci (pred vaškim domom)
Od 11.00 do 12.00 Bogojina (pred zbiralnico mleka)
Od 12.00 do 13.00 Selo-Fokovci (pred šolo)
Od 13.00 do 14.00 Čikečka vas (gasilski dom)

Od 8.00 do 9.00 Motvarjevci (vaško gasilski dom)
Od 9.00 do 10.00 Prosenjakovci (pred združnim domom)
Od 10.00 do 11.00 Ratkovci (gasilski dom)
Od 11.00 do 12.00 Sebeborci (gasilski dom)
Od 12.00 do 13.00 Norsinci (gasilski dom)

ZBIRANJE BO LE ZA GOSPODINJSTVA IN JE BREZPLAČNO

Saubermacher
&
Komunala

Saubermacher & Komunala
Kopalška 2, 9000 Murska Sobota
Tel. (02) 521 37 20
Fax (02) 521 37 40
www.saubermacher-komunala.si

1. OSTANKI ONESNAŽENE EMBALAŽE

Ostanki barv, lakov, lepil, posode s preostankom barv in lakov, čopiči, krpe, mešala, lopatice..., ostanki, onesnaženi z oljem (oljni filtri, embalaža, veziva in odpadna olja).

2. BARVE, LAKI, SPREJI, IMPREGNIRANA SREDSTVA, PREMAZI

3. ODPADNA OLJA

Motorna olja, hidravlična, mazalna...

4. RAZREDČILA, ODPADNA TOPILA

5. ODPADNI MEDIKAMENTI

6. BATERIJE, AKUMULATORJI VSEH VRST

Baterijski vložki, baterijski gumbi..., avtomobilski, kamionski, traktorski akumulatorji.

7. ODPADNA ZAŠČITNA SREDSTVA

(škropiva) vseh vrst s področja sadjarstva, vinogradništva, vrtnarstva, poljedelstva

8. Kislina, lugi, belila, čistila, specialna čistila, lepila, fotokemikalije

9. ŽIVOSREBRNI (Hg) TERMOMETRI IN OSTALI ŽIVOSREBRNI INSTRUMENTI

10. NEONSKA SVETILA (CEVI) IN HALOGENSKA SVETILA

11. ODPADNA JEDILNA OLJA

Pozor: Baterije in stara zdravila prinesite ločeno od ostalih posebnih odpadkov! Tekočine prinesite le v zaprtih posodah!

KOLEDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

za obdobje od 25. aprila do 26. junija 2008, pripravlja TIC Moravske Toplice

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	Kdo daje informacije	Telefon, faks, e-mail
Kresovanje in postavljanje mlaja	Postavljanje mlaja in kresovanje z družabnim srečanjem	Ivanci	31. 4. 2008	Vaški odbor in društvo Selenca	Martin Horvat	041 318 015
Mladi upi – mali nogomet	3. občinski turnir za kadete	Mlajtinci	10. 5. 2008	OŠZ Moravske Toplice	Robert Matis	041 406 712
Nordijska hoja	Pohod je namenjen rekreativcem, ki se ukvarjajo z nordijsko hojo ali jo želijo spoznati. Promocija hoje z nordijskimi palicami.	Športno-rekreacijski center Martjanci, dvorana vaško-gasilskega doma	11. 5. 2008	TD Martin, Martjanci, Center za nordijsko hojo M. Sobota	Suzana Š. Kodila	031 442 207 suzana.kodila@siol.net
Turizem in vrtec (razstava)	Zaključek projekta <i>Nas kraj – lep in urejen</i> . Razstava in nastop otrok	Hotel Vivat	17. 5. 2008	Vrtci OMT, enota Martjanci	Simona Kaučič	02/548 14 34
Tekmovanje v košnji z ročno koso	Četrta prireditev, sodelujejo moški in ženske; kvalifikacije za državno prvenstvo	Selo, pri igrišču NK Rotunda	18. 5. 2008	Pevsko društvo Selo, TIC	Oskar Makari	031 329 758 makari@siol.com
Cicijada	Športna prireditev za otroke in starše	Nogometno igrišče Selo	23. 5. 2008	Vrtci OMT, enota Fokovci	Suzana Benčec	02/544 12 54
Mali nogomet – turnir za kadete	Turnir v malem nogometu – zaključni turnir za kadete	Ivanci	7. 6. 2008	KMN Sebeborci	Robert Matis	041 406 712
Zaključek projekta <i>Turizem in vrtec</i>	Predstavitve celotne dejavnosti	Moravske Toplice	15.–25. 6. 2008	Vrtci OMT, enota M. Toplice	Marija Kučan	02/538 14 70 041 898 402
4. Memorial Simona Forjana	Turnir v malem nogometu	Sebeborci	21. 6. 2008	KMN Sebeborci	Robert Matis	041 406 712
2. srečanje Prosenjakovčarjev	Srečanje bivših in sedanjih Prosenjakovčarjev, obujanje spominov	Prosenjakovci	21. 6. 2008	KTD »Ady Endre« Prosenjakovci	Denis Malačič	051 670 324
Dan odprtih vrat	Ogled sadovnjaka in zelišč	Bogojanski ogracek	21. 6. 2008 ob 15. uri	TD Bogojina	Polde Kočar Štefan Puhan	041 234 812 041 790 022
Memorial Štefana Ciguta	Nogometni turnir ob 35. obletnici kluba NK Rotunda	Nogometno igrišče Selo	22. 6. 2008	ŠD NK Rotunda	Leon Turner	041 887 760

Fokovci

DRUGI VELIKONOČNI POHOD

Ste se že kdaj na velikonočni ponedeljek sprehajali po zasneženi gorički pokrajini? Dvomim, saj tako zgodnje velike noči (24. marca) ni bilo vse od leta 1913, vnovič pa se bo to zgodilo šele leta 2160. Organizatorjem v fokovskem Kulturno-turističnem društvu Ceker je tako letos s pomočjo vremena uspel nenavaden podvig: za razliko od številnih organizatorjev, ki so pohode organizirali v koledarski zimi, pa tedaj ni bilo sledu o snegu, so v Fokovcih drugi pohod po tako imenovani »južni šolski poti« na velikonočni ponedeljek začeli v snegu.

Pravo zimsko vreme v času letošnjih velikonočnih praznikov jim je zagodlo do te mere, da so se med tremi različicami tras morali odločiti za tretjo. Tako se je okrog 70 pohodnikov, med njimi tudi tri družine Angležev, na okrog deset kilometrov dolgo pot podali kar po glavni cesti proti Vučji Gomili. Vodja pohoda Tihomir Kržanko je tudi letos poskrbel, da so se udeleženci pohoda na poti seznanili s kulturno-zgodovinskimi in naravnimi značilnostmi okolja. Med drugim so si ogledali tudi znamenite antične gomile,

po katerih naj bi Vučja Gomila dobil ime. Ker bo prihodnje leto minilo 140 let od začetka delovanja šole v Fokovcih, so na ta praznik navezali tudi letošnji pohod. In ker je bil prav velikonočni ponedeljek, je bil vsak pohodnik deležen velikonočnega pirha, kupiti pa je bilo mogoče tudi društveni zaščitni znak – cekarje.

Geza Grabar

TIC V SELU

Od 15. aprila 2008 je odprta poslovalnica TIC-a Moravske Toplice v Selu, in sicer od torika do sobote od 9. do 17. ure.

VSTOPNINA ZA OGLED ROTUNDE:

- Za posameznike:
 - odrasli **1,7 EUR**
 - študenti (z izkaznico) **1,2 EUR**
 - otroci od 7. do 18. leta **1,2 EUR**
 - otroci do 7. leta v spremstvu staršev **brezplačno**
- Za organizirane skupine (nad 15 oseb):
 - odrasli **1,5 EUR**
 - otroci nad 7 let ter študenti **1,00 EUR**

Moravske Toplice DITEČI VÜZEN IN RAZSTAVA UPOKOJENCEV

S prirčno razstavo pirhov, izdelanih v različnih tehnikah, in drugih velikonočnih motivov, vezanih na ljudsko izročilo velike noči, so simboliko praznovanja tega krščanskega praznika letos že s svojo 7. razstavo v hotelu Sončnega parka Vivat vdahnili otroci in zaposleni iz javnega zavoda Vrtci Moravske Toplice.

Z domiselnimi velikonočnimi postavitvami, katerih izdelki pa niso nastali le med delom vzgojiteljic z otroci, pač pa v okviru ustvarjalnih delavnic tudi s starši in starimi starši, je letos sodelovalo prav vseh šest enot javnega zavoda, torej iz Martjanec, Moravskih Toplic, Bogojine, Filovec, Fokovec in Prosenjakovec. Najbogatejšo razstavo doslej so ob odprtju tudi letos pospremili otroci s priložnostnim kulturnim programom.

FOTO: Geza GRABAR

Od sobote do velikonočnega ponedeljka so razstavo pirhov in domačih dobrot v hotelu Termal Term 3000 pripravili tudi člani Društva upokojencev občine Moravske Toplice. Zadnji dan je bilo mogoče razstavljene eksponate tudi kupiti. (G. G.)

MK Ftič Mlajtinci FTIČ SPET LETI

Modelarski klub (MK) Ftič Mlajtinci in Aeroklub Murska Sobota sta na letališču v Rakičanu organizirala tekmo z modeli jadralnih letal v kategoriji F3J, ki je šela za slovenski pokal. Sodelovalo je 18 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške, tudi dva člana MK Ftič: Metod Meolic in Mitja Horvat v konkurenci mladincev; med člani je nastopil Rajko Grčar iz Aerokluba Murska Sobota.

V absolutni kategoriji je zmagal Primož Rižner (LC Maribor), pri mladincih pa Jure Marc (MD Ventus iz Ajdovščine). Od domačinov je bil v absolutni konkurenci najboljši Metod Meolic, ki je finale zgrešil za vsega 0,8 točke in je zasedel 8. mesto, v kategoriji mladincev pa je bil tretji. Mitja Horvat je imel težave z letalom (G. G.)

FOTO: Geza GRABAR

Občinski odbor VVS VETERANI BODO RAZŠIRILI SODELOVANJE

Občinski odbor veteranov vojne za Slovenijo Moravske Toplice trenutno šteje 58 veteranov vojne za Slovenijo iz vrst takratnih vojaških obveznikov, ki so sodelovali pri aktivnostih za zaščito demokratičnih procesov Slovenije in v vojni za neodvisnost Slovenije leta 1991.

V začetku marca so spregovorili o preteklem delu in o načrtovanih aktivnostih za letošnje leto. Napovedanih je veliko srečanj s sorodnimi društvi in več udeležb na različnih prireditvah po Sloveniji. Občinski odbor bo v prihodnje skušal navezati tudi stike z veteransko organizacijo iz Madžarske. Dogovorili so se, da bodo aktivneje v svoje vrste vključevali člane in konkretnije uveljavljali status vojnega veterana. (Miša Cipot)

Predsednik območne ZVVS Murska Sobota Valter Baldaš.

Tešanovci ZA ŽENE IN MAME

Zelo aktivna folklorna skupina KTD Tešanovci je v dvorani domačega vasko-gasilskega doma pripravila tradicionalno prireditev ob dnevu žena in materinskem dnevu.

V prirčnem kulturnem programu pred nabito polno dvorano obiskovalcev, zlasti pa obiskovalk, sta s pesmijo o mami najprej odlično nastopila brata Mojca in Aleš Vitez iz Moravskih Toplic, zapel je pevski zbor KUD Avgust Gašparič iz Vučje Gomile, s predstavo v okviru natečaja *Turizmu pomaga lastna glava* pa tudi učenci III. soboške devetletke. Prijetno razpoloženje v dvorani so s spletom različnih plesov v dveh vložkih popestrili še gostitelji prireditve – domači folkloristi. O vlogi matere v družini in družbi je razmišljal župan Franc Cipot, sicer krajan Tešanovec.

FOTO: Geza GRABAR

Žene in dekleta so bile s strani organizatorja tudi tokrat deležne drobnih pozornosti: ob vходу v dvorano je vsako čakal nagelj, po končanem kulturnem programu pa tudi pogostitev. Slednje za prav vse obiskovalce prireditve. (G. G.)

Sadjarstvo društvo Pomurja OCENILI VZORCE, PODELILI PRIZNANJA

Na letošnjem mednarodnem ocenjevanju v organizaciji SD Pomurja so ocenili 144 vzorcev žganj, likerjev in sadnih vin. S 96 vzorci so prevladovala žgane pijače, med 15 različnimi vrstami pa so bila tudi letos v ospredju žganja slive in hruške.

Skupaj je bilo podeljenih rekordnih 79 zlatih, 61 srebrnih in eno bronasto priznanje. Med najbolj trofejnim posamezniki je bil tudi letos Karel Černjavič iz Moravskih Toplic, častni občan Občine Moravske Toplice in dolgoletni direktor soboške družbe Zvezda. Černjavič je za svoje vzorce različnih žganj prejel kar devet zlatih in eno srebrno priznanje.

FOTO: Geza GRABAR

Karel Černjavič

Zlato priznanje so dobili tudi: Franc Emberšič iz Moravskih Toplic, Štefan Felbar iz Bogojine in Štefan Panker iz Noršinec. (G. G.)

Tekmovanje kuharjev – amaterjev DRAGO JE NAJBOLJŠI V KUHINJI

V začetku lanskega decembra je v Ljubljani potekalo 14. tekmovanje kuharjev amaterjev v organizaciji revije Naša žena. Tekmovanja se je po srečnem naključju udeležil tudi univ. dipl. organizator Drago Kerec iz Vučje Gomile, saj so ga prijaviли so-delavci, ki jih je neštetokrat razveselil s svojimi kulinaricnimi dobrotami. Zaposlen je v družbi PODING kot namestnik vodje Kluba za iskanje zaposlitev.

Tema letošnjega tekmovanja je bila *Jedi iz zelja*. Slovenci, še posebej Prekmurci, zaužijemo veliko zelja, a največ v solatah, juhah in pozimi kislega. Iz zelja vseh vrst pa se da pripraviti marsikaj. In Drago Kerec, večši amaterski kuhar, je to tudi dokazal, saj je prekosil vseh 16 tekmovalcev. Pripravil je kisló zelje z gobami in pečena-ga kunca z ananasom. Drago je dokazal, da lahko povsem običajno krmčko jed kombiniramo in tako dobimo izvrstne specialitete, ki so predvsem zdrave.

Drago nam je zaupal, da ga je za kuhanje navdušila babica, s svojim kuhanjem pa je najbolj razveseljeval svoje študentske kolege, ko jim je neštetokrat pripravil slastne prigrizke, katerih smo študentje po študentskih domovih najbolj veseli. Na koncu mi je še zaupal, da bi v prihodnje rad odprl verigo restavracij s hitro pripravljeno zdravo hrano. Kmalu bo tudi izšla njegova knjiga receptov z naslovom *Dobro bežanje*.

Miša Cipot

Najboljši v kuhinji: Drago Kerec iz Vučje Gomile.

RECEPTA DRAGA KERECA

Pečen kunec z ananasovim zeljem

Potrebujemo:

1/2 kunca, 2 stroka česna, sol, kumina, timijan, majaron, 2 lovorova lista, 1 dl suhega belega vina, malo vode in 3 žlice olja

Priprava:

Najprej za marinado zmešamo eno žlico olja, strt česen, kumino, timijan, majaron in lovorov list. Očiščenega kunca solimo in natremo s pripravljeno marinado in ga najmanj za 4 ure postavimo v hladilnik. Nato ga damo v pekač. Segrejemo 2 žlici olja in z njim pokapljamo meso. Ob rob pekača prilijemo malo vroče vode in ga damo v pečico, ogreto na 200 do 220 °C, ter pečemo približno 50 do 60 min. Meso večkrat prelijemo in obrnemo. Vročo vodo prilivamo po potrebi. Ob koncu pečenja prilijemo vino, dodamo dušeno kisló zelje z ananasom in pečemo še 5 min.

Kisló zelje z gobami

Potrebujemo:

1 kg kislega zelja, 500 g gobanov, 3 žlice sončničnega olja, sol, poper, peteršilj in 2 žlici kisle smetane.

Priprava:

Zelje skuhamo, gobane narežemo in dušimo na olju, da izpari tekočina. Dodamo odcejeno zelje, pomešamo, začini mo in malo podušimo. Na koncu jed potresemo s seseklanim peteršiljem in okrasimo s kisló smetano. Kisló zelje s smetano je primerno kot samostojna jed ali kot priloga k mesu.

Ročne spretnosti PRILJUBLJENI IZDELKI ŽELJKE HOBLAJ

Ko sta se pred leti upokojila, sta se Hoblajeva iz Murske Sobote preselila v Martjance. Kmalu je Željka turistično ponudbo v občini popestrila z izjemnimi izdelki iz modelirne *fimo mase* in tudi širša javnost je spoznala njene okrasne in uporabne izdelke.

Željka Hoblaj pravi, da je najbolj doma pri izdelavi različnih ogrlic oziroma nakita. Ker se vsakemu kosu posebej posveti in ga v celoti izdelata na roko, so vsi njeni izdelki do zadnjega unikati.

Upokojenka soboške Mure pove, da so ji bile ročne spretnosti blizu že od nekdaj, ko se je upokojila, pa se jim je predala z dušo in telesom. Tako močno, da so jo turistični delavci nagovorili k osebnemu dopolnilnemu delu.

Željka Hoblaj s svojimi izdelki.

FOTO: GEZA GRABAR

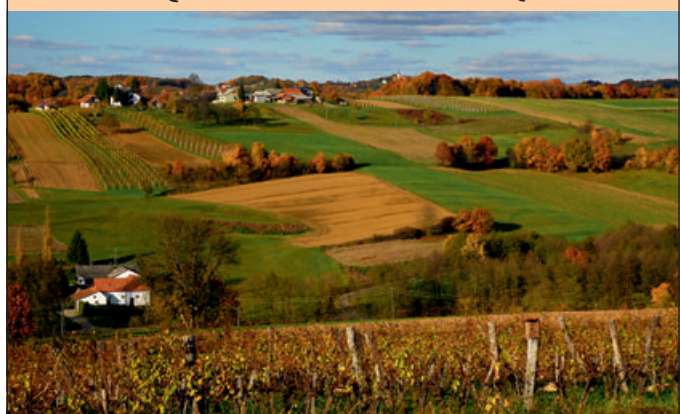
Čeprav se je doslej s svojo ponudbo – okrašenimi steklenicami in okvirji, priložnostnimi čestitkami in zlasti ogrlicami – pojavljala le v domačem kraju in v okviru poletnih turističnih stojnic pred Termami 3000, nekajkrat se je predstavila tudi v Radencih, so ljudje nad njimi več kot navdušeni. Skromno pove, da izdelke v glavnem podari, če pa jih ljudje že plačajo, lastnega dela noče vračunati. (G. G.)

FOTOGRAFIJA MESECA – FEBRUAR 2008

Janez Fartelj: Baletke

FOTOGRAFIJA MESECA – MAREC 2008

Kristijan Malačič: Pogled z verande

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vörös ml., Tibor Vörös st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Tomšič Pivar (urednica prispevkov v madžarščini), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – april 2008 • naklada: 2.300 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02/538 15 00 – faks: 02/538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si